

PATRISTIK 6 (2007)

Dansk oldkirkeforskning 1960 – 2000

*Forelæsning ved Henning Lehmanns 40-års jubilæum
ved Aarhus Universitet samt bilag med bibliografi*

PROVST HOLGER VILLADSEN

Patristik udgives i samarbejde med Forum for Patristik
Redaktion: Anders-Christian Jacobsen, Jesper Hyldahl
og Holger Villadsen

Seriens internetadresse: www.patristik.dk/Patristik.htm
Direkte adresse for nr. 6: www.patristik.dk/Patristik6.pdf

Alle rettigheder tilhører forfatteren

ISBN 87-989980-6-4

Publiceret august 2007

Dansk oldkirkeforskning 1960 – 2000

*Forelæsning ved Henning Lehmanns 40-års jubilæum
ved Aarhus Universitet samt bilag med bibliografi¹*

PROVST HOLGER VILLADSEN

Emnet for denne forelæsning er dansk oldkirkeforskning i de sidste 40 år – altså perioden 1960-2000. Periodeafgrænsningen er bestemt af, at det er den periode, hvor Henning Lehmann har været ansat ved Aarhus Universitet.

Jeg kan ikke komme med personlige erindringer om dansk oldkirkeforskning så langt tilbage – og det er vist heller ikke det, der er meningen. I 1960, da Henning Lehmann blev ansat ved Det teologiske Bibliotek, var jeg kun lige blevet konfirmeret og gik i 3. mellem på Esbjerg Statsskole.

Hvad jeg har valgt at fremlægge ved denne lejlighed, er en form for maskinoptælling af dansk oldkirkeforskning. Og maskintælling er ikke præcist nok, har vi erfaret her i slutningen af år 2000 i forbindelse med det amerikanske præsidentvalg.² Der skal håndoptælling til, som vi har set det i Florida, hvor de har holdt stemmekortene op i lyset for at granske dem nøje én for én. Så nøje en granskning af dansk oldkirkeforskning vil jeg ikke forsøge at fremlægge i denne sammenhæng.

Til det, som jeg kalder en maskinoptælling, har jeg anvendt en bibliografisk database, som har været på bedding i så mange år, at

¹ Efterfølgende artikel er en let bearbejdet version af en forelæsning holdt den 1. dec. 2000 ved et arrangement på Aarhus Universitet i anledning af rektor, dr.phil. Henning Lehmanns 40-års jubilæum som ansat ved Aarhus Universitet. Det mundtlige præg er bibeholdt og ligeledes forelæsningsens karakter, som forsøgte at tage hensyn til, at tilhørerne havde forskellig faglig baggrund. Henning Lehmann blev ansat i 1960 ved Det Teologiske Fakultet med henblik på betjening af det teologiske bibliotek. Senere blev han amanuensis og lektor i patristik og kirkehistorie. I to perioder var han dekan for Det Teologiske Fakultet, og i perioden 1983 - 2002 var han rektor for Aarhus Universitet. Som bilag er efterfølgende i forbindelse med denne publikation tilføjet en bibliografi over dansk oldkirkeforskning 1960 – 2000.

² I slutningen af 2000, hvor forelæsningsen blev holdt, var der i offentligheden stor opmærksomhed omkring udfaldet af præsidentvalget i USA mellem Georg Bush og Al Gore. Det var blandt andet nødvendigt at fintælle stemmerne i Florida.

jeg selv er ved at tvivle på, om den nogensinde kommer ud at sejle. Men jeg kan da trække data ud af den til eget brug.¹

Den omtalte bibliografiske database forsøger at registrere alt, hvad der er skrevet om patristik af nordiske forfattere siden bogtrykkerkunstens opfindelse og indtil slutningen af 1990'erne, hvor internettet så småt er på vej ind som medie – også for oldkirkeforskning. Der er i hvert fald en svensk forsker, som har valgt at publicere artikler på internettet, på en australsk hjemmeside. Måske bliver det fremtiden?

Til brug for denne forelæsning har jeg stillet nogle generelle og lidt overfladiske spørgsmål vedrørende dansk oldkirkeforskning: Hvor meget er der publiceret? Hvor er der publiceret? Er der bestemte emner, der har tiltrukket sig særlig opmærksomhed? Er der røde tråde eller underjordiske forbindelsesgange? Hvem har skrevet om oldkirkelige emner? Hvad lever de af?

Hvor meget?

Min database har godt 700 titler om patristik af danske forfattere i perioden 1960 - 2000. Det er ca. 20 om året. Noget bliver der altså publiceret mellem år og dag. Om det er meget eller lidt, er svært at svare på, hvis man ikke har noget at sammenligne med.

Det svenske tal for samme periode er af samme størrelsesorden, og det norske er godt 400. I forhold til to sammenlignelige lande er vi altså forholdsvis godt med i Danmark. Det ser ikke ud til at være mindre, heller ikke selv om der skønsomt korrigeres for, at jeg har oversat flere svenske og norske titler end danske.

Hvis man måler med international målestok, ser det mere beskedent ud. Der eksisterer eksempelvis en international forening for forskere inden for patristik. Foreningen hedder Association Internationale d'Études Patristiques og udsender en årlig bulletin med information om publikationer og planlagte projekter. Der er for tiden (i 2000) kun to danske medlemmer, og i den årlige bulletin for år 2000 er der ikke omtalt danske publikationer eller projekter. Det er ikke,

¹ På det første nordiske patristikermøde august 1981 i Lund blev det besluttet at forsøge at etablere en »Nordisk Patristisk Bibliografi«, og der blev nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter fra Danmark, Finland, Norge og Sverige. Det var meningen, at bibliografien skulle udgives som en bog, men denne plan er endnu ikke blevet realiseret. Efterfølgende, i august 2001, blev den systematiske del af bibliografien lagt ud på internettet på adressen www.patristik.dk.

fordi der ikke er publiceret noget af danske forskere i 1999 eller 2000, men informationerne er ikke nået frem til den internationale patristikerforening.

I 1980 var der kun ét dansk medlem, nemlig Henning Lehmann. Han foreslog på et tidspunkt, at jeg blev medlem, hvad jeg har været siden, mens han selv en gang i 1980'erne trak sig tilbage for at koncentrere sig om den mere specialiserede forening for armenske studier: Association Internationale des Études Arméniennes.

Den internationale patristiske forening er ikke i sig selv nogen vigtig forening, men på visse områder er det en meget nyttig organisation. Den er f.eks. god til at formidle kontakt mellem geografisk spredte forskere, der arbejder på samme område eller på beslægtede områder. Og den ret svage danske repræsentation er en indikation på, at danske publikationer om oldkirke generelt mere har en dansk modtagergruppe i tankerne end en international. Det kan også opfattes som en indikation på, at danske oldkirkeforskere, når de arbejder internationalt, specialiserer sig mere detaljeret end patristik generelt og oldkirke generelt. Begge tolkninger er vist rigtige.

Fagets stilling principielt

Jeg er selv tilbøjelig til, når jeg taler om faget, at bruge ordet »patristik« i stedet for ordet »oldkirkeforskning«.

Formelt set er ordet »patristik« et smallere ord, som indsnævrer interessefeltet til kirkefædrene og deres skrifter. Men der er en vis tradition for at bruge ordet forholdsvis bredt. Det gælder f.eks. den nu indstillede internationale »Bibliographia Patristica«, samt de internationale patristikerkonferencer i Oxford.¹ Så når jeg taler om patristik, tror jeg ikke, at jeg i praksis indsnævrer området i forhold til begrebet »oldkirkeforskning«. »Patristik« vil ofte være præget af en

¹ Første bind af »Bibliographia patristica« vedrørende årgang 1956 udkom i 1959; det seneste bind 33-35 vedrørende årgangene 1988-1990 udkom i 1997. Seneste udgiver var Knut Schäferdiek. Den første internationale patristikerkonference i Oxford fandt sted i 1951 på initiativ af prof. F. L. Cross; efterfølgende har der været holdt konference hvert fjerde år. Den seneste blev holdt i 2007 under overskriften: »XV International Conference on Patristic Studies«. En stor del af foredragene publiceres i serien »Studia Patristica«. Til dels inspireret af de internationale patristikermøder i Oxford har der siden 1981 været holdt nordiske patristikermøder i Lund, ca. hvert fjerde år. Foredragene fra de første møder er publiceret i serien »Patristica Nordica«. Det syvende »nordiska patristikermötet« blev holdt 2006 i Lund. I 1998 blev der dannet et uformelt dansk »Forum for Patristik«, der holder et halvårligt seminar skiftevis i Århus og København.

høj grad af tværfaglighed og have berøringsflader med flere tilgrænsende fagområder.¹

Biblioteket ved Det teologiske Fakultet i Århus har en særskilt og omfattende afdeling om patristik. Jeg ved ikke, hvem der har fundet på navnet. Det er ikke nogen selvfølge, at man vil bruge navnet ved et teologisk fakultet i et overvejende protestantisk land. Hvis jeg skulle vove et gæt, vil jeg pege på enten Johannes Munck eller Henning Lehmann. Johannes Munck, der var en hovedkraft bag oprettelsen af Det teologiske Fakultet i 1942, var professor i nytestamentlig eksegesi, men havde i 1933 skrevet disputats om et patristisk emne, nemlig Klemens af Alexandria.² Og han fortsatte med i et vist omfang at skrive og tale om patristiske emner indtil sin død i 1965 – 5 år inde i den periode, der her er tale om.³ En anden mulighed kunne være Henning Lehmann, der i sin første ansættelsestid ved Aarhus Universitet fungerede som bibliotekar ved det Det teologiske Fakultets bibliotek.

Ordet patristik blev også brugt i ansættelsespapirerne for Henning Lehmann, da han i 1967 blev ansat som amanuensis og i 1969 som universitetslektor. Men det er vist nok den eneste faste stilling i Skandinavien, hvor ordet »patristik« indgår som en del af stillingsbeskrivelsen.

I ordet »patristik« kan der indirekte ligge et indhold af normativ og kanonisk karakter, og en del vil derfor mene, at det mere værdineutrale ord »oldkirkeforskning« er mere passende i dansk universitetsammenhæng. Man behøver ikke at lægge et normativt indhold i ordet patristik og kan nøjes med at bruge det som et ord, der angiver en kronologisk og emnemæssig afgrænsning. På den anden side vil det ikke være klogt at lukke øjnene for, at der i faget, hvad enten man kalder det patristik eller oldkirkeforskning, kan være normative

¹ En tilsvarende vurdering kommer til udtryk i Christoph Markschies' forord (s. X-XI) til en artikelsamling om denne problemstilling udgivet i tilknytning til det tyske »Patristische Arbeitsgemeinschaft«: *Zwischen Altertumswissenschaft und Theologie. Zur Relevanz der Patristik in Geschichte und Gegenwart*, ed. Christoph Markschies & Johannes van Oort, Leuven: Peeters 2002. Markschies' vurdering er, at der i praksis ikke er stor forskel på »patristik« og »oldkirkeforskning«, og at den forskel, der trods alt er tale om, er en chance for flere synsvinkler og ikke en trussel mod fagligheden.

² *Untersuchungen über Klemens von Alexandria*. Stuttgart: W. Kohlhammer 1933.

³ Vedrørende Johannes Munck patristiske publikationer i perioden 1960-1965, se efterfølgende bibliografiske bilag.

aspekter. Mest tydeligt kommer det frem i forbindelse med de oldkirkelige trosbekendelser, der også er en del af folkekirkens aktuelle bekendelsesgrundlag.

Generelt har oldkirken i de seneste 40 år ikke været meget inddraget som normgivende område. Der har ikke været udkæmpet hede teologiske debatter på dette område. Der er her en markant forskel til 1800-tallet, hvor f.eks. flere af grundtvigianerne brugte historiske argumenter hentet fra oldkirkens område og fremkaldte modargumenter fra modsat hold. Det mest markante eksempel er nok debatten om den apostolske trosbekendelse, hvor grundtvigianerne indirekte grundlagde den moderne symbolik ved at fremprovokere en omfattende modforskning fra den norske professor C. P. Caspari i perioden 1857 – 1888.¹

Der kan godt findes aktuelle eksempler på, at oldkirken og kirkefædrene bruges som aktuel norm, men det er nok mest at betragte som undtagelser, der bekræfter reglen. I det omfang, at normative eller systematiske aspekter spiller ind, har det mest den form, at det er medbestemmende for, hvilke emner der tages op til behandling og analyse.

På gudstjenesteområdet har professor Chr. Thodberg brugt oldkirkelig liturgi som inspiration til aktuel nyfortolkning. Pointen her har været, at der ikke var tale om direkte efterligning, men en fri omfortolkning.² På samme område har jeg selv skrevet lidt, hvor der har været en aktuel interesse, som har været med til at bestemme emnevalg.³

Man kan mene forskelligt om en normativ brug af oldkirkens historie, men det er ikke en faktor, der er uden praktisk betydning. Mest tydeligt ses det i forhold til de nytestamentlige skrifter, som ud fra én synsvinkel godt kan betragtes som oldkirkelige skrifter på linje med senere oldkirkelige skrifter. Hvis lærerkræfter og bevillinger

¹ Casparis forskning blev for det meste først publiceret i det norske »Theologisk Tidsskrift«, men blev efterfølgende samlet i en tysk publikation i 3 bind: »Ungedruckte, unbeachtete und wenig beachtete Quellen zur Geschichte des Taufsymbols und der Glaubensregel«. Værket blev oprindeligt trykt i Christiania 1866-75 og er senest genoptrykt i 1991.

² Jf. blandt andet artiklen fra 1974 om »1. Textrækkes oprindelse og teologi som impuls til en perikopereform i dag« (se efterfølgende bilag) og dele af efterskriftet i betænkningen om »De bibelske læsninger i gudstjenesten« fra Kirkeministeriets liturgiske kommission (Betænkning nr. 750, Kbh. 1975), især s. 203-212.

³ Jf. min artikel »Skrifternes segl« fra 1987, hvor der findes en oversigt over de bibelske læsninger i østkirkens gudstjeneste i 4.-8. århundrede.

på Det teologiske Fakultet blev fordelt i forhold til omfanget af de foreliggende kildetekster, skulle forholdet mellem nytestamentlere og oldkirkehistorikere vel være 1:10 eller måske 1:100. Sådan er det som bekendt ikke, og det skyldes helt elementært den forskellige normative karakter, som nytestamentlige skrifter og de andre oldkirkens tekster har i forhold til den dominerende kirke her i landet. Det sætter sig sine spor i bevillinger og normeringer. Og det vil universitetspolitisk ikke være klogt at se bort fra dette forhold.

Forfatterskaber med mere end 10 titler i perioden

Ifølge min optælling er der i perioden 1960-2000 publiceret omkring 700 titler om oldkirkelige emner af danske forfattere. Disse titler er fordelt på ca. 150 forskellige forfattere.¹

Selv om enkelte kan være kommet uretmæssigt på listen, er det alligevel et forbløffende højt tal. Der er altså ganske mange i Danmark, der på et eller andet niveau beskæftiger sig med oldkirken og skriver om det. Jeg har ikke medtalt kirkebladsartikler og anmeldelser, men kun publikationer, der er på niveau med en traditionel tidsskriftsartikel på omkring 10-12 sider i Dansk Teologisk Tidsskrift eller Præsteforeningens Blad.

Det store antal forfattere er udtryk for, at man beskæftiger sig med oldkirke ud fra mange forskellige synsvinkler. Det er ikke kun kirkehistorikere med speciale i oldkirke, der skriver om oldkirken. Blandt teologerne er det også nytestamentlige eksegeter og i mindre omfang systematiske teologer. Og fra andre fag er det især klassiske filologer, historikere, religionshistorikere og kunsthistorikere

Af de ca. 150 forfatterskaber er der 17, der har publiceret 10 eller flere artikler. Disse 17 forfatterskaber står for mere end halvdelen af, hvad der er blevet skrevet om oldkirken i Danmark i perioden 1960-2000, og jeg vil prøve at omtale dem kort. Jeg vil begynde med dem, der lige har fået 10 titler med på listen, og arbejde mig op efter.²

¹ Der henvises for nærmere detaljer til det bibliografiske bilag, der følger med denne artikel. Bibliografien er udarbejdet og gennemgået nøjere efter den mundtlige fremlæggelse i 2000, så der er ikke fuldstændig overensstemmelse mellem artiklen og det medfølgende bilag.

² En efterfølgende fintælling i forbindelse med udarbejdelsen af det bibliografiske bilag medførte nogle mindre forskydninger i efterfølgende liste, som jeg derfor har justeret i forhold til den mundtlige forelæsning i 2000.

Holger Villadsen (mig selv): Jeg kan lige netop komme med på listen med forskellige bibliografiske oversigter og nogle artikler om oldkirkelige perikopesystemer. Min guldmedaljeafhandling fra 1974 om bibelanvendelsen hos Severian af Gabala er aldrig blevet trykt.¹

Torben Damsholt: Her er det oversættelserne af Augustin, der træder mest frem. Men der er også forskellige artikler derudover, blandt andet i tidsskriftet *Tidehverv*; oldkirkestudier kan findes mange forskellige steder. I de første år af den her omhandlede periode var han ansat som lektor i historie ved Københavns Universitet, og i 1980 blev han valgmenighedspræst ved Vartov.

Anna Marie Aagaard: Der er lidt patristisk stof i disputatsen om Helligånden fra 1973. Derudover har hun været redaktør på antologier og samleværker, herunder et bind med oversættelser af forskellige oldkirkelige prædikener. Hun er den eneste systematiske teolog på listen, og i øvrigt også den eneste kvinde. Det meste af tiden har hun været ansat som lektor i dogmatik på Aarhus Universitet.

Niels Thomsen: Han har skrevet forskellige artikler om Ignatius, om gudstjenestesynet i oldkirken, om gnosticisme m.m. Desuden udgav han i 1966 et bind med artikler af Gustav Brøndsted. I mange år var han rektor ved Præstehøjskolen i Løgumkloster.

Niels Hyldahl: Han skrev disputats om Justin i 1965. I 1969 blev han professor i nytestamentlig eksegesi ved Københavns Universitet. Som følge deraf har det været nytestamentlig eksegesi, der har været hans hovedområde. Men der er også efter disputatsen kommet nogle oldkirkelige artikler, og han medvirkede ved oversættelsen af *De apostolske Fædre* i 1985.

Nils Arne Pedersen: Hans disputats fra 1996 om manikæisme er et af de mange eksempler på arbejder, der ligger i grænseområderne op til oldkirkens område. Strengt taget er det vel ikke oldkirkestudier, men synsvinklen skal ikke ændres meget, før det er det. De fleste andre titler på listen handler også om manikæisme. Han er ansat som lektor i kirkehistorie ved Aarhus Universitet.

Chr. Thodberg: Disputatsen fra 1966 om halleluja i byzantinsk liturgi udspringer af kredsen, der beskæftiger sig med byzantinsk musik. Tidsmæssigt er det ikke oldkirke, men grænserne er ikke så skarpe i østkirken og arven fra oldkirken fortsatte forholdsvis ubrudt

¹ I det bibliografiske bilag er der supplerende korte personoplysninger og en forhåbentlig komplet fortegnelse over de relevante publikationer fra perioden.

langt op i tiden, så jeg har valgt at tage den med på listen. Derudover er der forskellige oldkirkelige artikler med liturgisk fortegn, samt en del små oversættelser af Romanos. I 1973 blev han ansat som professor i praktisk teologi ved Aarhus Universitet. Forud for det var han bl.a. rektor for Præstehøjskolen.

Bent Noack : Han er den tredje repræsentant fra Præstehøjskolen, der er med på denne liste, men i det meste af perioden var han professor i nytestamentlig eksegeese ved Københavns Universitet. Selv om nytestamentlig eksegeese var hans hovedområde, har han også skrevet en del artikler i grænseområdet mellem nytestamentlig eksegeese og oldkirken, bl.a. om de sibyllinske orakler.

Jakob Balling : Han er et af flere eksempler på en kirkehistoriker, hvis hovedinteresse ligger et andet sted end i oldkirken, men som i embeds medfør og formentlig også af interesse skriver om oldkirkelige emner. Her på det seneste er der også kommet nogle oversættelser. I perioden 1964-98 var han professor i kirkehistorie ved Aarhus Universitet.

Leif Grane: Hans hovedområde var reformationstiden, men i embeds medfør som professor i kirkehistorie ved Københavns Universitet beskæftigede han sig også med oldkirken. Her på det seneste kombinerede han de to kirkehistoriske perioder ved at beskæftige sig med receptionen af kirkefædrene på reformationstiden. Han arrangerede blandt andet en international conference i Danmark om emnet.

Mogens Müller: Disputatsen fra 1984 om Menneskesønnen er hovedsagelig nytestamentlig, men der er alligevel så meget oldkirkelig fortolkningshistorie i den, at jeg har taget den med på listen over oldkirkestudier. Derudover har han på oldkirkeområdet især skrevet om Septuaginta som de kristnes bibel samt udarbejdet personbibliografier for oldkirkeforskere. Siden 1982 har han været professor i nytestamentlig eksegeese ved Københavns Universitet.

Jes P. Asmussen: Han har skrevet om meget forskelligt, og det kan være svært for en udenforstående at gennemskue, hvor centrum er, hvor grænserne går, og hvor mange sprog han kan læse. Disputatsen fra 1965 handler om manikæismen. På dansk er der desuden f.eks. en oversættelse i 1970 fra armensk af Irenæus' Bevis for den apostolske forkyndelse. Han var ansat som professor i iransk filologi ved Københavns Universitet, og mange af de oldkirkelige artikler udspringer af dette område.

Bent Dalsgaard Larsen: Hans filosofiske disputats fra 1972 om Jamblikos strejfer i slutningen oldkirkelig hermeneutik, mens den teologiske disputats fra 1982 handler om Augustin og altså er centralt placeret i det oldkirkelige område. Mest markant i forfatterskabet ud fra en oldkirkelig synsvinkel er nok oversættelsen i fem bind af Augustins »Om Guds Stad«. Derudover er der en del artikler, der næsten alle sammen har med Augustin at gøre. Af uddannelse er han klassisk filolog og har været ansat som docent i klassisk filologi ved Aarhus Universitet.

Torben Christensen: Hans kirkehistoriske forfatterskab strakte vidt og langt op i tiden, men den oldkirkelige del var ikke kun en biting for ham. Så det er ikke helt tilfældigt, at han kommer højt op på listen. I den oldkirkelige del af forfatterskabet ligger hovedvægten på 300-tallet og forholdet mellem stat og kirke. Han var indtil sin død i 1983 professor i kirkehistorie ved Københavns Universitet.

Henning Lehmann: Han er nr. 3 på listen og er den eneste, der er ansat i en universitetsstilling med særligt henblik på patristik eller oldkirkestudier. Posten som rektor for Aarhus Universitet siden 1983 har dog i et vist omfang trukket ham væk fra oldkirkeforskningen i næsten halvdelen af perioden 1960 - 2000. Dog ikke mere, end at der er blevet tid til at holde foredrag ved konferencer og få publiceret foredrag i forskellige samleværker – både danske og internationale. Disputatsen fra 1975 handlede om en armensk prædikensamling med prædikener af Euseb af Emesa og Severian af Gabala. Og der er linjer i de fleste af de efterfølgende arbejder tilbage til disputatsen, enten noget armensk, noget om Euseb af Emesa eller noget om Severian af Gabala.

Søren Giversen: Hovedemnet for hans oldkirkelige studier er gnostiske tekster; og det var det også allerede i disputatsen fra 1963 om Johannes-apokryfen. Blandt titlerne på dansk er der bl.a. oversættelser af apokryfe evangelier. Til forskel fra eksempelvis nytestamentlig eksegesi, hvor man skal forsøge at trække nye informationer ud af den samme lille gruppe tekster og anlægge nye synsvinkler, dukker der jo nye tekster op til belysning af oldkirkens historie. Og her var de gnostiske tekster en afgørende ny ting i det afsluttede århundrede. I det meste af perioden, fra 1975 til 1998, var han professor i nytestamentlige eksegesi ved Aarhus Universitet.

Helge Haystrup: Nr. 1 på listen er Helge Haystrup, som i begyndelsen af perioden hed Helge Petersen. Han startede med at skrive

om Chrysostomos og kirkearkitektur. I 1968 blev han licentiat på en afhandling om Augustin. Han har meget regelmæssigt publiceret artikler i Dansk Teologisk Tidsskrift og senere i Præsteforeningens Blad. Siden 1990 er der cirka kommet en bog om året i serien med Augustin-Studier. Der er ikke noget at sige til, at han blev æresdoktor ved Københavns Universitet i 1996 på grund af de omfattende oldkirkestudier med fokus på især Augustin. Han har været sognepræst i det meste af perioden.

Hvad lever danske oldkirkeforskere af?

Oversigten over oldkirkeforskere i Danmark lader ane, at det nok ikke er den vej man skal slå ind på, hvis man som ungt menneske søger en sikker levevej. Det er meget få, der får løn for at bedrive patristik eller oldkirkeforskning. De fleste er ansat i akademiske stillinger, der støder op til oldkirkeforskningen, enten ved de teologiske fakulteter eller uden for. Den eneste, der i perioden direkte har været ansat med henblik oldkirkeforskning, har været Henning Lehmann; og han har haft orlov fra stillingen en stor del af tiden.

Man taler i dansk sammenhæng undertiden om præstegårdsteologi, og den findes da også repræsenteret i oldkirkeforskningen; men det er nu ikke den, der er den dominerende. Blandt de 17 navne, som jeg anførte, er eller var de 13 ansat ved et universitet. Præstegårdsteologien er kun repræsenteret med fire navne: Helge Haystrup og undertegnede, samt i et vist omfang Torben Damsholt (dog 16 år ved Københavns Universitet) og Niels Thomsen (dog rektor for Præstehøjskolen i 16 år).

Er der hovedemner i dansk oldkirkeforskning?

Et vigtigt spørgsmål i denne sammenhæng er, om der er en gennemgående rød tråd i dansk oldkirkeforskning i de sidste 40 år. Mit svar er, at hvis der er en sådan rød tråd, har jeg i hvert fald ikke har kunnet finde den.

Det nærmeste jeg kan komme til noget, der ligner en generel tendens er, at der har været et vist fokus på grænseområdet mellem eksegesi og patristik. Og i dette grænseområde forekommer ordet »patristik« mig at være mere dækkende end ordet »oldkirkeforskning«.

Dette fokus hænger nok sammen med, at der har været en vis bevægelse fra forskerne. Der er flere universitetsstillinger på det eksegetiske område, men der er mere at forske i på oldkirkeområdet. An-

tallet af oldkirkelige kilder af både den ene og den anden slags er meget større end de bibelske skrifter. Det lader sig stadigvæk gøre at finde tekster og kilder, som ingen har beskæftiget sig med i mere end 1000 år.

Derfor har en ikke helt usædvanlig bevægelse været, at man har skrevet disputats om et oldkirkeligt emne, og derefter blevet ansat ved Institut for Ny Testamente eller Institut for bibelsk eksegesi.

Jeg har prøvet at lave en systematisk ordnet udskrift af dansk oldkirkeforskning, men der tegner sig ikke umiddelbart markante mønstre eller centre. Det største enkeltområde er Augustin. Det er især Helge Haystrup og Bent Dalsgaard Larsen, der sørger for det; men de er nu ikke ene om det.

Et andet stort område er apokryfe evangelier. Her er det især Søren Giversen, der har publiceret oversættelser og artikler. Oldkirkelig liturgi og gudstjenesteordning har også været et stort område, men her er der forholdsvis stor spredning i forfatternavnene.

Det sidste store område er religioner og religiøse bevægelser i oldkirkens grænseegne, gnosticisme og manikæisme m.m. De mest markante danske forskernavne her er Søren Giversen og Jes P. Asmussen.

Danske disputats om oldkirkelige emner

Som en slags compensation for, at jeg hidtil har anvendt en meget løsagtig tælle måde i mit forsøg på at indkredse nogle træk i dansk oldkirkeforskning, vil jeg kort i kronologisk rækkefølge anføre, hvilke danske disputats der har været i perioden om oldkirkelige emner – eller emner nærheden af oldkirken. Der vil være en del gengangere fra den tidligere oversigt over forfatterskaber med mere end ti oldkirkelige publikationer; men der dukker også nye navne op.

Søren Giversen 1963: »Apocryphon Johannis«. En disputats fra Københavns Universitet om et gnostisk skrift.

Jes P. Asmussen 1965: »Xuastvanift«. En disputats fra Københavns Universitet om manikæisme.

Niels Hyldahl 1965: »Philosophie und Christentum«. En disputats fra Aarhus Universitet om Justin.

Christian Thodberg 1966: »Der byzantinische Alleluiarionzyklus«. En disputats ved Det filosofiske Fakultet i København om et musikalsk-liturgisk emne i nærheden af oldkirkeforskning.

Einar Brønno 1970: »Die Aussprache der hebräischen Laryngale nach Zeugnissen des Hieronymus«. En disputats i grænseområdet mellem lingvistik og patristik.

Henning Lehmann 1975: »Per Piscatores«. En disputats ved Det humanistiske Fakultet i København om en armensk prædikensamling med oldkirkelige prædikener af Euseb af Emesa og Severian af Gabala.

Bent Dalsgaard Larsen 1982: »Menneske og samfund«. En disputats ved Det teologiske Fakultet i Århus om Augustin.

Øystein Hjort 1990: »Ecclesia Christi, Ecclesia Virens«. En kunsthistorisk disputats fra Københavns Universitet.

Paul van Lindt 1992: »The Names of Manichean Mythological Figures«. Det er problematisk, om disputatsen kan klassificeres som dansk, men den er i det mindste afholdt ved et dansk universitet, nemlig Aarhus Universitet.

Helge Haystrup 1996: Æredoktor ved Københavns Universitet.

Nils Arne Pedersen 1996: »Studies in The Sermon on the Great War«. En disputats fra Aarhus Universitet om manikæisme.¹

Hvis man søger en fælles rød tråd i dansk oldkirkeforskning, synes jeg ikke umiddelbart, at man bliver meget klogere af denne oversigt over danske oldkirkelige disputatser. De disputatser, der emnemæssigt ligger tættest på hinanden, er de tre manikæiske disputatser af Jes P. Asmussen (1965), Paul van Lindt (1992) og Nils Arne Pedersen (1996). Og indholdsmæssigt ligger de på kanten af at kunne betragtes som oldkirkestudier. De øvrige er emnemæssigt ikke indbyrdes forbundne og indgår i hver deres selvstændige sammenhæng og uden en særlig dansk profil; men netop dette træk er måske karakteristisk for dansk oldkirkeforskning. Hvis vi nøjes med at tælle, kan vi tælle 11 danske doktorgrader på 40 år.

Udover disputatserne ved danske universiteter har der i perioden været danske forskere, der har fået antaget akademiske afhandlinger ved universiteter i udlandet. Birte Carlé har fået antaget en disputats ved universitet i Groningen om en oldkirkelig martyrlegende; den

¹ Nærmere oplysninger om disputatserne kan findes i det bibliografiske bilag. Der er flere af disputatserne, hvor det kan diskuteres, om det er rigtigt at medregne dem som oldkirkeforskning. Og omvendt findes der i bilaget nogle danske disputatser, som berører oldkirkelige emner, men ikke er taget med på listen: Tue Gad (1961), Mogens Müller (1984), Anna Marie Aagaard (1973).

blev trykt i 1985 med titlen »Jomfru-fortællingen«. I 1989 indleverede Kirsten [Stoffregen] Pedersen en fortolkningshistorisk afhandling om den ætiopiske fortolkning af Salmernes Bog til Hebrew University i Jerusalem; den blev trykt som bog i 1995. Peter Legarth blev i 1992 ved universitet i Lund theologisk doktor på en afhandling om Ignatius af Antiokia. Samme år blev Johannes Glenthøj doctor of philosophy ved Universitet i Oxford på en fortolkningshistorisk afhandling om Kain og Abel i græsk og syrisk tradition; afhandlingen blev trykt i 1997.

I den første del af perioden var det muligt at tage en licentiatgrad ved de teologiske fakulteter i Danmark, og dem er der to af inden for oldkirkeområdet. Den første er skrevet af Helge Petersen (= Helge Haystrup), som blev lic.theol. i 1969 på en afhandling om kirkesyn i oldkirken; bogen blev trykt i 1968 med titlen »Hellighed og autoritet i oldkirken«. Den anden er skrevet af Niels Grønkjær, som blev licentiat fra Aarhus Universitet i 1988 på en afhandling om platonisme og kristendom hos Augustin; afhandlingen er ikke trykt som bog.

I den sidste del perioden blev muligheden for en licentiatgrad erstattet af muligheden for en skrive en ph.d.-afhandling. Dem er der også to af fra perioden, begge fra Aarhus Universitet. Den første er indleveret i 1997 af Marianne Aagaard Skovmand og handler om Guds rige i Thomasevangeliets lignelser; afhandlingen er ikke trykt som bog. Den anden er skrevet af Anders-Christian Jacobsen i 1998 og er en undersøgelse af forholdet mellem antropologien og eskatologien hos Irenæus og Origenes.¹

Hvor publiceres danske oldkirkestudier?

Der eksisterer ikke et dansk eller nordisk specialtidsskrift om emnet. Det har på de nordiske patristikermøder flere gange været diskuteret, om der skulle laves et på nordisk basis, men det er ikke blevet til noget endnu.

Det tidsskrift, hvor der er publiceret flest tidsskriftsartikler om oldkirkelige emner af danske forfattere, er Dansk Teologisk Tidsskrift med 55 artikler. På andenpladsen kommer Præsteforeningens Blad med 34 artikler. I de senere år har der også været en del artikler i Fønix og Religionsvidenskabeligt Tidsskrift.

¹ Afhandlingen er senere trykt i 2002 i revideret form med titlen: »Kødets opstandelse? Mennesket og målet hos Irenæus og Origenes«.

I begyndelsen af perioden blev *Studia Theologica* brugt en del til at publicere artikler om oldkirkelige emner, hvis man havde brug for at få artiklen ud på et af de store hovedsprog. Det er næsten helt holdt op. Tidsskriftet eksisterer jo stadigvæk, men der er langt mellem oldkirkelige artikler i tidsskriftet.

Det er ret begrænset, hvad der bliver publiceret af dansk oldkirkeforskning i udenlandske tidsskrifter. Noget har jeg nok oversat, men på den anden side har jeg haft så gode søgemuligheder, at jeg ikke tror, at der er ret meget. Artikler af danske forfattere på andre hovedsprog findes især i konferencebind og festskrifter.

Den generelle tendens er, at der bliver publiceret om oldkirkelige emner mange forskellige steder, men fortrinsvis på dansk og for et dansk publikum.

Hvis man ønskede mere samling om faget, er det måske ikke så godt, at de oldkirkelige publikationer bliver spredt så meget, som det er tilfældet, i forskellige tidsskrifter, samlebind, festskrifter o.lign. Men det afspejler ganske godt, at de, der i Danmark forsker og skriver om oldkirke, befinder sig mange forskellige steder, både emnemæssigt og ansættelsesmæssigt.

Afslutning

I en aktuel reklameserie fra en vis dansk bank er sloganet noget i retning af: »Vi gør det, som vi er gode til«. Hvis man skulle bruge den samme tilgang til dansk oldkirkeforskning, skulle vi her i Danmark måske vælge at koncentrere os om forskning i dansk kirkehistorie, hvor vi har et unikt speciale, og så lade oldkirkeforskningen ligge ud fra den betragtning, at det er de nok bedre til i Frankrig, Italien, Tyskland og andre større lande. De er i hvert fald flere og har bedre muligheder for at skabe forskermiljøer, end vi har her i Danmark. Jeg vil dog ikke anbefale det. Det er vigtigt at forsøge at opretholde en oldkirkeforskning på et vist niveau for at undgå at blive for indelukkede og selvcentrerede.

I kirkehistorien er der en tendens til, at jo længere man kommer op i tiden, jo snævrere bliver området. Her har oldkirkeforskningen en vigtig funktion med at holde horisonterne åbne og øjnene åbne – også over for oversete mindretal, som f.eks. armenierne i den tidligere Sovjetunion, kristne palæstinensere i Israel, kristne koptere i Egypten eller orientalske kristne i Irak. Med et kirkeligt udtryk: Der er et vigtigt økumenisk perspektiv i oldkirkeforskning – og det er

vigtigt at holde de perspektiver åbne for ikke kun at blive os selv nok her i Danmark.

BILAG

Bibliografi over dansk oldkirkeforskning 1960-2000

Efterfølgende bibliografi over dansk oldkirkeforskning omfatter bøger og tidsskriftsartikler om oldkirkelige emner skrevet af danske forfattere i perioden 1960-2000. Udeladt er anmeldelser, leksikonartikler og avisartikler, medmindre de har et omfang svarende til en tidsskriftsartikel. I et vist omfang er medtaget bredere værker, der indeholder større afsnit om oldkirkelige emner, samt ikke-trykte afhandlinger, såfremt de er tilgængelige for offentligt udlån.

Der er anvendt en forholdsvis bred definition af oldkirkeforskning både emnemæssigt og kronologisk. Udgangspunktet har været definitionerne og afgrænsningerne i »Bibliographia Patristica«, hvis seneste bind udkom i 1997. Her var den øvre tidsgrænse i øst 787 og i vest 667. I den nedre ende er rene nytestamentlige studier ikke medtaget, mens f.eks. undersøgelser af kanonhistorie og bibeloversættelser er medregnet som oldkirkeforskning.

Titlerne er anført alfabetisk efter forfatternavn, og inden for det enkelte forfatterskab i kronologisk rækkefølge. Der er anført korte personoplysninger om de enkelte forfattere, men kun i det omfang oplysningerne er offentligt tilgængelige.

Der er anvendt følgende forkortelser for tidsskrifter med mere end fem titler i perioden:

- CM Classica et mediaevalia, København
- DTT Dansk Teologisk Tidsskrift, København
- PfB Præsteforeningens Blad, København
- RvT Religionsvidenskabeligt Tidsskrift, Århus
- SJOT Scandinavian Journal of the Old Testament, Århus
- STh Studia theologica, Oslo

Adamsen, Johannes, f. 64, religionshistoriker, ph.d. 2000, lektor ved Aarhus Univ.

- 90 Gnosticisms oprindelse. En problemorientering og en statusopgørelse i anledning af tre bogudgivelser, i: RvT 16 (1990), 83-91.
- 95 Gnosticisemen – det 2. og 3. århundredes sande ansigt? i: Det andet og tredje århundrede, (=Themata 9), Århus: Agora 1995, 11-23.

Agersnap, Søren, f. 50, teolog, dr.theol. 99, sognepræst

- 85 Polykarps brev, Polykarps martyrium, indledt og oversat af Søren Agersnap, i: De apostolske Fædre i dansk oversættelse, red. af Niels Jørgen Cappelørn m.fl., Kbh. 1985, 153-188.

Albinus, Lars, f. 65, religionshistoriker, ph.d. 98, lektor ved Aarhus Univ.

- 95 Greek Demons and the Ambivalence of Clemens Alexandrinus, i: Temenos 31 (1995), 7-17.

Alex, Benny, f. 46, maler, grafiker og forfatter

- 97 Augustin. Den kristne kirkes store lærefader, 354-430. Kbh.: Scandinavia 1997, 48 s.

Andersen, Finn B., f. 46, teolog

- 86 Augustins dåbssyn – set med lutherske briller, i: *Ichthys*, Menighedsfakultetet, Århus 1996, nr. 1.

Andersen, Flemming Gorm, f. 46, klassisk arkæolog, forskningsbibliotekar

- 94 Danmark og Antikken 1981-1990. En bibliografi over 12 års dansksproget litteratur om den klassiske oldtid. Kbh.: Det kongelige Bibliotek 1994, 306 s.

Andersen, J. Vikjær, 31-93, teolog, bibliotekar ved Statsbiblioteket

- 65 L'apôtre Saint-Jean grand-prêtre, i: *STh* 19 (1965), 22-29.
65 Bibliographie de l'œuvre de Johannes Munck, i: *STh* 19 (1965), 3-21.

Andersen, Knud Tage, f. 27, teolog, domprovst i Århus

- 71 Ethiopiens ortodokse kirke. Christiansfeld: Savanne 1971, 71 s.

Andersen, Merete Geert, f. 43, teolog

- 83 Merete Geert Andersen & Jørgen Raasted: Inventar over Det kongelige Biblioteks Fragmentsamling. (= Det kongelige Bibliotek. Specialhjælpemidler 6), Hafniae 1983, 113+59 s.

Asmussen, Jan S., f. 61, teolog, sognepræst

- 83 Dø om så det gælder. Veje mod en pathodicé, belyst ud fra eksemplerne Paulus (Phil. 2,5-16) og Ignatius af Antiochia. (= Arken-Tryk 37), Kbh. 1983, 29 s.

Asmussen, Jes P., 1928-2002, teolog og filolog, dr.phil. 65, prof. i iransk filologi ved Københavns Univ.

- 62 Das Christentum in Iran und sein Verhältnis zum Zoroastrismus, i: *STh* 16 (1962), 1ff. [Dansk original 1959].
65 Xuastvanift. Studies in Manichaeism. (= Acta Theologica Danica 7), Copenhagen 1965, 292 s. [Disp. ved Københavns Univ.].
65 Den gammel-testamentlige litteratur på jødisk-persisk, i: *DTT* 28 (1965), 1-13.
66 Der Manichäismus als Vermittler literarischen Gutes, i: *Temenos* 2 (Helsinki 1966), 5-21.
68 Jes Peter Asmussen & Jørgen Læssøe (ed.): Illustreret Religionshistorie. Kbh. 1968, 3 bind [Tysk udgave: Handbuch der Religionsgeschichte I-III, Göttingen 1971-1974].
68 Zoroastrismens kritik af kristendommen, i: *DTT* 31 (1968), 161-177.
70 Irenæus' Bevis for den apostolske forkyndelse. Oversættelse fra armenisk, indledning og noter ved Jes P. Asmussen. Kbh.: Gad 1970, 130 s.
70 Studier i jødisk-persisk litteratur. (= Særtryk af København Universitets festskrift, nov. 1970), Kbh. 1970, 391 s.
73 Der apokryphe dritte Korintherbrief in der armenischen Tradition, i: *Acta Orientalia* 35 (Kbh. 1973), 51-55.
73 Studies in Judeo-Persian Literature. (= Studia Post Biblica 24 / Homages et Opera Minora 12), Leiden 1973, VII+135 s. [Dansk original 1970: Studier i jødisk-persisk litteratur].
74 Über die Wiedergabe geographischer und ethnischer Namen in einer jüdisch-persischen Jesaia-Version, i: *Temenos* 10 (Helsinki 1974), 5-9.

- 75 Manichaeen literature. Representative texts chiefly from Middle Persian and Parthian writings. Selected, introduced and partly transl. by Jes P. Asmussen. (= Persian Heritage Series 22), Delmar, New York 1975, 148 s.
- 75 Jüdisch-persische Hoseastücke, i: *Acta Iranica* 1975 (Leiden 1975), 15-18.
- 75 Den kristne litteratur på iransk og uighur-tyrkisk i Centralasien før Islams egentlige ekspansion. En oversigt, i: *Hilsen til Noack*, red. af Niels Hyldahl og Eduard Nielsen, Kbh.: Gad 1975, 9-22.
- 75 Iranische neutestamentliche Zitate und Texte und ihre textkritische Bedeutung, i: *Altorientalische Forschungen* 2 (Berlin 1975), 79-92.
- 76 Om den nyfundne græske Mani-Kodex fra Köln. En orientering, i: *Humanitet og eksistens - en artikelsamling tilegnet Børge Diderichsen*, Odense: Gyldendal 1976, 88-101.
- 77 The Song of Songs in Judeo-Persian: introduction, texts, glossary, [ed.] Jes P. Asmussen and Herbert H. Paper. (= *Det kongelige danske Videnskabernes Selskab, Historisk-filosofiske Skrifter* 9.2), Kbh. 1977, 118 s.
- 77 Ein jüdisch-persische Version des Propheten Obadja, i: *Acta Antiqua Academiae Scientiarum Hungaricae* 25 (Budapest 1977), 255-263.
- 78 »Når vi nu er af Guds slægt ... « - tekster til gnosticismen. Ved Jes P. Asmussen. Kbh.: Gyldendal 1978, 141 s.
- 78 Nogle grundproblemer i den manikeiske soteriologi, i: *Religion och Bibel* 37 (Uppsala 1978), 14-21.
- 80 Die Gnosis. Dritter Band: Der Manichäismus. Unter Mitwirkung von Jes Peter Asmussen eingeleitet, übersetzt und erläutert von Alexander Böhlig. (= *Die Bibliothek der Alten Welt*), Zürich 1980, 462 s.
- 88 A green leaf. Papers in honour of Jes P. Asmussen. (= *Acta Iranica* 28, 2. sér. *Hommages et opera minora* 12), Leiden: Brill 1988, XXIX+547 s.

Bach-Nielsen, Carsten, f. 55, kunsthistoriker, teolog, kirkehistoriker, lic.theol. 93, lektor ved Aarhus Univ.

- 93 Bibliografi over Jakob Ballings forfatterskab, i: *Ordet, kirken og kulturen*, red. af Carsten Bach-Nielsen m.fl., Århus: Aarhus Universitetsforlag 1993, 435-441.
- 94 Carsten Bach-Nielsen, Jakob Balling m.fl.: *Kirken af levende Stene. Den grundtvigske tradition i dansk kirkehistorieskrivning*. Kbh.: Anis 1994, 240 s.

Balling, Jakob, f. 26, teolog, kirkehistoriker, dr.theol. 63, prof. ved Aarhus Univ.

- 77 Kristendommens appel til menigmands rationalitet. Bemærkninger til Augustins »De catechizandis rudibus« m.m, i: *Fønix* 1 (1977), 300-313. [Genoptrykt i Jakob Balling, *Historisk kristendom*, Kbh. 2003, 69-81].
- 81 Om det augustinske historiesyns eftervirkninger, i: *Fønix* 5 (1981), 32-40.
- 85 Oldkirkelige gudsbilleder, i: *Gudsbegrebet*, red. af Sigfred Pedersen, Kbh.: Gad 1985, 115-127. [Genoptrykt i Jakob Balling, *Historisk kristendom*, Kbh. 2003, 39-51].
- 85 Et »augustinsk« tema i europæisk poesi, i: *Människouppfatningen i den senere antiken. Platonselskabet, symposium på Hanaholmen 3-5 juni 1985*, red. af Holger Tersleff, Helsingfors: Klassisk-filologiska institutionen 1985, 13-26. [Genoptrykt i Jakob Balling, *Historisk kristendom*, Kbh. 2003, 83-96].
- 86 *Kristendommen*. (= *Verdens religioner*), Kbh.: Politiken 1986, 302 s. [2. udgave/oplag, Kbh. 1991].

- 87 Verden i en vanddråbe, i: DTT 50 (1987), 259-271. [Genoptrykt i Jakob Balling, Historisk kristendom, Kbh. 2003, 305-317].
- 89 Paradisfortællingen som gammelkristen myte, i: DTT 52 (1989), 268-286. [Genoptrykt i Jakob Balling, Historisk kristendom, Kbh. 2003, 97-114].
- 91 Helligåndens handlinger, i: Filosofiske studier 12 (Kbh. 1991), 7-15. [Genoptrykt i Jakob Balling, Historisk Kristendom, Kbh. 2003, 53-59].
- 91 Romanos: Elias. Oversat fra græsk af Jakob Balling, i: Pfb 81 (1991), 993-997.
- 91 Kristendommen i storbyen, i: Rom – en antik storby, red. af Hanne Sigismund Nielsen og Hans Erik Mathiesen, Århus: Sfinx 1991, 189-197.
- 92 Gaudentius af Brescia: Tiende påskeprædiken. [Oversat af] Jakob Balling, i: Alle vort livs mysterier, red. af Anna Marie Aagaard, Frederiksberg: Anis 1992, 63-69.
- 92 Romanos: Elias. [Oversat af] Jakob Balling, i: Alle vort livs mysterier, red. af Anna Marie Aagaard, Frederiksberg: Anis 1992, 186-197.
- 93 Vejen til Det kristne Imperium, i: Imperium Romanum. Realitet, ide, ideal, red. af Otto Steen Due og Jakob Riisager, bind I, Århus: Sfinx 1993, 211-232.
- 94 Bispestav, skolemesterpen - og menighed. Den ældre Grundtvig som kirkehistoriker, i: Kirken af levende Stene, Kbh.: Anis 1994, 45-59.
- 94 Martyrdom as Apocalypse, i: In the Last Days. On Jewish and Christian Apocalyptic and its Period, red. af Knud Jeppesen m.fl., Århus 1994, 41-48.
- 96 Strejflys på ægteskabets kirkehistorie, i: Pfb 86 (1996), 121-127. [Genoptrykt i Jakob Balling, Historisk Kristendom, Kbh. 2003, 115-124].
- 97 De unge skal se syner: Perpetuamartyriet. Oversat og kommenteret af Jakob Balling, Ulla Morre Bidstrup og Torben Bramming. (= Bibel og Historie 22), Århus: Aarhus Universitetsforlag 1997, 136 s.
- 97 Menneskers Eneste Ven. Romanós' kontákion om Elias. Oversat af Jakob Balling. (= Under Guds Ord 344), Skive 1997, 4 s.

Banning, Knud, f. 24, teolog, kirkehistoriker, dr.theol. 58, afdelingsleder på Københavns Univ.

- 80 Jakobs Forevangelium og Det uægte Matthæusevangelium. Oversat og udgivet med indledning og billeder af Knud Banning. Kbh.: Gad 1980, 67 s.

Bay, Sv. Aage, 1907-89, teolog og historiker, gymnasielektor

- 73 Det underjordiske Rom. Hedensk og kristen tro i kejsertidens Rom. Odense: Odense Universitetsforlag 1973, 325 s.
- 75 Den første kristne kunst. Romersk katakombemaleri og sarkofagskulptur. Odense: Odense Universitetsforlag 1975, 130 s.
- 77 Kristen forkyndelse i gammel-romersk kunst. Odense: Odense Universitetsforlag 1977, 88 s.

Behrendt, Poul, f. 44, litteraturkritiker, lektor i nordisk litteratur

- 74 Viljens former. Augustin, Goethe, Grundtvig. Kbh.: Fremad 1974, 719 s.

Bilde, Per, f. 39, teolog, dr.theol. 83, prof. i religionsvidenskab ved Aarhus Univ.

- 71 Gnosticisomens oprindelse. Skitse til forskningshistorisk oversigt, i: DTT 34 (1971), 241-255.
- 83 Religion og politik i antik jødedom og tidlig kristendom, i: RvT 3 (1983), 23-49.

- 85 Diognetbrevet, indledt og oversat af Per Bilde, i: De apostolske fædre i dansk oversættelse, red. af Niels Jørgen Cappelørn m.fl., Kbh.: Det danske Bibelselskab 1985, 223-242.
- 86 [Rec. af:] C. Breengaard, Er du kristen? 1986, i: RvT 9 (1986), 93-104.
- 94 Gnosticism, Jewish Apocalypticism and Early Christianity, i: In the Last Days. On Jewish and Christian Apocalyptic and its Period, red. af Knud Jeppesen m.fl., Århus 1994, 9-32.

Bjerg Christensen, Marie

- 00 Jonas-fremstillinger i sarkofagkunsten - forbilleder og fortolkning, i: Chaos 32 (2000), 64-77.

Breengaard, Carsten, f. 43, teolog, dr.theol. 82, lektor ved Københavns Univ.

- 86 Er du kristen? Romermagt og kristne fra Paulus til Ignatios af Antiokia. Et kristendomshistorisk essay. Kbh.: Gad 1986, 150 s.
- 87 De romerske kristenforfølgelser og deres betydning, i: PFB 77 (1987), 221-233.
- 87 De tidligste kristenforfølgelser og de forfulgtes religion, i: Fønix 11 (1987), 104-120.
- 90 Kristenforfølgelser og kristendom – fra Nero til Ignatios af Antiokia. Kbh.: Institut for Religionshistorie, Københavns Univ. 1990, 142 s.
- 90 Er du kristen? De romerske kristenforfølgelser og deres betydning, i: Piranesi. Italienske Studier nr. 5 (Kbh.: Museum Tusulanum 1990), 27-48.
- 92 Kristenforfølgelser og kristendom. Frederiksberg: Anis 1992, 168 s.
- 97 Kristenforfølgelser og kristendom. Fra sekt til statskirke. Kbh.: Institut for Religionshistorie, Københavns Univ. 1997, 167 s.

Bruun, Niels W., f. 44, klassisk filolog, medarbejder ved Kierkegaard Forskningscenteret

- 72 Aurelius Augustinus: Om den kristne taler. Med indledning, oversættelse og noter af Niels W. Bruun. Latinsk tekst ved Josef Martin. Kbh. 1972, 88 s.

Brøndsted, Gustav, 1885-1959, teolog, gymnasielærer

- 60 Evangelier og Evangelium. Nogle Ord om Forkyndelsen i de første Slægtled, i: Tidehverv 33 (1959), 49-55, 79-83 og 90-96; Tidehverv 34 (1960), 5-12, 20-24, 33-36 og 56-59. [Genoptrykt i Gustav Brøndsted, Historie og Evangelium, Kbh. 1966, 135-204].
- 62 Sakramente eller Forkyndelse? Nadveren i de tre første kristne Generationer, i: DTT 25 (1962), 129-175. [Genoptrykt i Gustav Brøndsted, Historie og Evangelium, Kbh. 1966, 303-352].
- 66 Historie og Evangelium. Afhandlinger, Foredrag og Udkast. Udgivet og indledt af Niels Thomsen. (= Kirkehistoriske Studier, II. række, nr. 23), Kbh. 1966, VIII+609 s.
- 66 Bibliografi [over Gustav Brøndsted], i: Gustav Brøndsted, Historie og Evangelium, Kbh. 1966, 593-597.
- 66 Ignatius fra Antiochia, i: Gustav Brøndsted, Historie og Evangelium, Kbh. 1966, 527-541.

Brøndum, Louis, 1906-93, teolog, rektor for pastoralseminariet

- 62 Urkirkens apostolske lære, oldkirkens katekumenat og det romersk-katolske konfirmationssakramente, i: Konfirmandundervisningen og konfirmationen,

udg. af Fællesudvalget for kristendomsundervisningen, red. af L. Brøndum, Kbh. 1962, 11-25.

Brønno, Einar, 1903-93, teolog, dr.phil. 1970, sognepræst

- 67 The Hebrew laryngals in non-masoretic traditions, i: Fourth World Congress of Jewish Studies, Papers vol. I, Jerusalem 1967, 113-115.
- 68 Samaritan Hebrew and Origin's Secunda, i: Journal of Semitic Studies 13 (1968), 192-201. (Engelsk og hebraisk resumé i: Third World Congress of Jewish Studies, Section Hebrew Language, Jerusalem 1961, VI-VI/2).
- 70 Die Aussprache der hebräischen Laryngale nach Zeugnissen des Hieronymus. Aarhus 1970, 215 s. [Disp.]

Bülow-Jacobsen, Adam, f. 43, klassisk filolog, dr.phil. 1976, prof. i græsk papyrologi

- 86 (and John Strange): Fragment of an Unknown Greek Translation of the Old Testament (Exod. 3,2-6. 12-13. 16-19) Same Codex as H 16 (Strasb. inv. 748). [Papyrus Carlsberg 49]. i: Archiv für Papyrusforschung (1986), 15-21.

Byskov, Martha, f. 19, teolog, ekseget, lektor ved Københavns Univ.

- 85 Andet Klemensbrev. Indledt og oversat af Martha Byskov, i: De apostolske Fædre i dansk oversættelse, red. af Niels Jørgen Cappelørn m.fl., Kbh. 1985, 89-107.

Cappelørn, Niels Jørgen, f. 45, teolog, direktør for Kierkegaard Forskningscenteret

- 85 De apostolske Fædre i dansk oversættelse med indledning og noter. Red. af Niels Jørgen Cappelørn, Niels Hyldahl, Bertil Wiberg. Kbh.: Det danske Bibelselskab 1985, 352 s.

Carlé, Birte

- 77 500-1500. Indføring i middelalderens fortællekunst. Kbh.: Gyldendal 1977, 172 s.
- 79 Hellige kvinder. Kyskheden som potens, i: Kvindestudier 3 (1979), 54-80.
- 80 Thekla. En kvindeskikkelse i tidlig kristen fortællekunst. Kbh.: Delta 1980, 180 s.
- 80 Structural Patterns in the Legends of Holy Women, i: Aspects of Female Existence, ed. Birte Carlé, Copenhagen 1980, 79-86.
- 85 Jomfru-fortællingen. Et bidrag til genrehistorien. (= Odense University Studies in Scandinavian languages and literature 12), Odense: Odense Universitetsforlag 1985, 227 s. [Disp. ved univ. i Groningen, med engelsk og nederlandsk resumé].
- 91 Skøger og jomfruer i den kristne fortællekunst. Den skandinaviske tradition og dens rødder i middelhavslanene. (= Odense University Studies in Scandinavian languages and literature 20), Odense: Odense Universitetsforlag 1991, 156 s.
- 94 Nogle træk af kvinde- og klosterliv i 300- og 400-tallet, i: Kyrkohistorisk Årsskrift 94 (1994), 23-32.
- 97 Rejsen til Aya-Tekla. En beretning. Odense: Odense Universitetsforlag 1997, 103 s.

Christensen, Jørgen Bo, f. 57, teolog, sognepræst

99 Hjertets uro. Om begær og behov hos Augustin og Freud, i: Pfb 89 (1999), 614-626.

Christensen, Martin Boje, f. 62, teolog, sognepræst

92 N.F.S. Grundtvigs Irenæuspåvirkning set i sammenhæng med to faser i forfatterskabet, 1820'erne og 1850'erne. Århus: Teoltryk 1992, 50 s.

Christensen, Torben, 1921-83, teolog, kirkehistoriker, dr.theol. 54, prof. ved Københavns Univ.

61 Det første kirkemøde, i: Kirkens Verden 3 (1961), 65-71.

65 Til spørgsmålet om kristendommens hellenisering, i: Festskrift til N.H. Sørensen 29. november 1965, Kbh. 1965, 11-32. [Genoptrykt i Torben Christensen, Kirkehistoriske afhandlinger, Kbh. 1981, 18-34].

66 Bemærkninger og overvejelser til Niels Hyldahl, Philosophie und Christentum. Eine Interpretation der Einleitung zum Dialog Justins, i: DTT 29 (1966), 193-222.

66 Enhed og brudlinjer i Justins »Dialog med jøden Tryfon« cap. 1-8, i: DTT 29 (1966), 222-232. [Genoptrykt i Torben Christensen, Kirkehistoriske afhandlinger, Kbh. 1981, 35-44].

67 Kristendommen og Imperium Romanum. Kirkens oprindelse og historie til år 600. Kbh. 1967, 443 s.

69 Torben Christensen & Sven Göransson: Kyrkohistoria. Vol. 1, Fra evangelium til den pavelige gudsstat, af Torben Christensen. Stockholm 1969, VI+424 s. [2. udgave 1978, finsk version 1974].

69 Johannes Damaskenos' opgør med Islam, i: DTT 32 (1969), 34-50. [Genoptrykt i Torben Christensen, Kirkehistoriske afhandlinger, Kbh. 1981, 65-80].

70 Romermagt, hedenskab og kristendom. En kulturkamp. Kbh. 1970, V+303 s. [Tysk version 1981].

74 Kirkkohistoria. Vol. 1, Evankeliumista paavin jumalanvaltioon. Helsinki: Gaudemus 1974, 462 s.

74 C. Galerius Valerius Maximinus. Studier over politik og religion i Romerriget 305-13. (= Festskrift udgivet af Københavns Universitet i Anledning af Hendes Majestæt Dronningens Fødselsdag 16. april 1974), Kbh. 1974, 273 s.

74 Det såkaldte Milanoedikt, i: DTT 37 (1974), 81-129. [Engelsk version 1984].

76 Nyere undersøgelser over Justins Dialog med jøden Tryfon cap. 1-9, i: DTT 39 (1976), 153-165.

78 Bemærkninger til forholdet mellem den senantikke filosofiske tradition og den kristne tænkning ca. 150-250, i: Transformation af antikke ideer, princip- og metodespørgsmål. Platonselskabet, Nordisk Selskab for Antikkens Idetradition, Symposium i Helsingfors 25.-27. august 1977, Kbh. 1978, 13-21.

78 [m.fl.:] Om påskedateringsproblemet, i: DTT 41 (1978), 176-192.

79 Torben Christensen, Jakob H. Grønbech, Erik Nørr, Jørgen Stenbæk: Kirkehistorisk bibliografi. Kbh.: Gad 1979, 423 s.

80 Rufinus of Aquileia og Eusebius' »Historia Ecclesiastica«, Lib. VIII-IX, i: Studier i antik og middelalderlig filosofi og idehistorie, ed. Johnny Christensen, (= Museum Tusulanum 40-43), Kbh. 1980, 495-519. [Engelsk version samme år].

- 80 Rufinus of Aquileia and the *Historia Ecclesiastica*, lib. VIII-IX, of Eusebius, i: STh 34 (1980), 129-152. [Dansk original samme år].
- 81 Kirkehistoriske afhandlinger, 29. marts 1981. Kbh.: Gad 1981, 172 s.
- 81 Christus oder Jupiter. Der Kampf um die geistigen Grundlagen des römischen Reiches. Aus dem Dänischen von Dietrich Harbsmeier. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 1981, 295 s. [Dansk original 1970].
- 81 Origenes og den kristne tradition, i: Torben Christensen, Kirkehistoriske Afhandlinger 29. marts 1981, Kbh. 1981, 45-64.
- 83 The So-called Appendix to Eusebius' *Historia Ecclesiastica* VIII, i: CM 34 (1983), 177-209.
- 83 Justin og testimonia-traditionen, i: Norsk teologisk tidsskrift 84 (1983), 39-62.
- 84 The So-called Edict of Milan, i: CM 35 (1984), 129-175. [Dansk original 1974].
- 84 Kampen mellem kristendom og hedenskab i det 4. århundrede, i: DTT 47 (1984), 225-243.
- 85 Kampen mellem kristendom og hedenskab i det 4. århundrede, i: Idékonfrontation under senantiken. Mötet mellan kristendomen och antikens idétradition (Föredrag vid Platonselskabets symposium i Göteborg 8.-11. juni 1983), Kbh. 1985, 5-25.
- 89 Rufinus of Aquileia and the *Historia Ecclesiastica*, Lib. VIII-IX, of Eusebius. Ed. by Niels Hyldahl and Øyvind Norderval. (= Det Kongelige Danske Videnskaberne Selskab, Historisk-filosofiske Meddelelser 58), Kbh.: Munksgaard 1989, 339 s.

Christiansen, Ellen Juhl, f. 40, teolog, ph.d. 94, ekstern lektor ved Aarhus Univ.

- 67 Irenæus' opfattelse af kirkens rolle i rekapitulationsværket. Utrykt specialeafhandling, Aarhus Univ. 1967.
- 81 Women and Baptism, i: STh 35 (1981), 1-8.

Christiansen, Erik, f. 39, historiker, dr.phil. 88, docent i historie

- 91 Gibbons syn på forholdet mellem Rom og de kristne, i: RvT 18 (1991), 21-32.
- 95 Krisen i 200-tallet e.v.t. – hvilken krise? i: Det andet og tredje århundrede, (=Themata 9), Århus: Agora 1995, 1-10.
- 95 Det andet og tredje århundrede e. K. Red. af Erik Christiansen, Johannes Adamsen og Henrik Pontoppidan Thyssen. (= Themata 9), Århus: Agora 1995, 41 s.

Christiansen, Jørgen Ledet, klassisk filolog, mag.art.

- 92 Johannes Chrysostomos: Påskeprædiken. Oversat af Jørgen Ledet Christiansen, i: Alle vort livs mysterier, red. af Anna Marie Aagaard, Frederiksberg: Anis 1992, 70-77.
- 94 Gregor af Nyssa: Mod Skæbnetroen. Oversættelse og indledning ved Jørgen Ledet Christiansen, i: Gregor af Nyssa, En oversættelse af »Over Fadervor« og »Mod skæbnetroen« med indledning af Anna Marie Aagaard. Frederiksberg: Anis 1994, 93-112.

Christiansen, Lars, klassisk filolog

- 80 'Cogito' hos Augustin og Descartes, i: Studier i antik og middelalderlig filosofi og idéhistorie, ed. Johnny Christensen, (= Museum Tusculanum 40-43), Kbh. 1980, 465-479.

Dalsgaard Larsen, Bent, klassisk filolog, dr.phil. 72, dr.theol. 82, docent i klassisk filologi ved Aarhus Univ.

- 66 Omkring den oprindelige forståelse af mennesket som person, i: Lumen 9 (nr. 27, Kbh. 1966), 141-167.
- 74 Augustin om de dynamiske kræfter i samfundslivet, i: Lumen 17 (nr. 51, Kbh. 1974), 168-182.
- 76 Individ og samfund hos Augustin, i: Lumen 19 (nr. 57, Kbh. 1976), 1-18.
- 77 Materialistisk Augustin-læsning, i: Lumen 20 (nr. 60, Kbh. 1977), 227-256.
- 80 Nemesius om den psykosomatiske enhed, i: Studier i antik og middelalderlig filosofi og idéhistorie, ed. Johnny Christensen, (= Museum Tusculanum 40-43), Kbh. 1980, 521-539.
- 82 Menneske og samfund. Studier i det antropologiske grundlag for samfundstænkningen hos Augustin. Århus 1982, 445 s. [Disp. ved Aarhus Univ.]
- 84 Augustin: Om Guds Stad, 1.-5. bog. Oversættelse med indledning og noter, Bent Dalsgaard Larsen. (= Bibel og historie 7), Kbh.: Gad 1984, 320 s.
- 86 Augustin: Om Guds Stad, 6.-10. bog. Oversættelse med indledning og noter, Bent Dalsgaard Larsen. (= Bibel og historie 9), Kbh.: Gad 1986, 307 s.
- 87 Augustins bibelbrug og fortolkningen af De ciuitate Dei, i: Patristica Nordica 2, (= Religio 25, Skrifter utgivna av Teologiska Institutionen i Lund), Lund 1987, 19-32
- 89 Augustin: Om Guds Stad, 11.-14. bog. Oversættelse med indledning og noter, Bent Dalsgaard Larsen. (= Bibel og historie 10), Århus: Aarhus Universitetsforlag 1989, 272 s.
- 89 Saint Augustine on Christ as principium in De ciuitate Dei 10,23-24, i: Studia Patristica 22, ed. Elisabeth A. Livingstone, Leuven 1989, 283-289.
- 90 Betydningen af de sidste bøger i Augustins Confessiones med henblik på fortolkningen af hele værket, i: DTT 53 (1990), 19-44.
- 91 Augustin: Om Guds Stad, 15.-18. bog. Oversættelse med indledning og noter, Bent Dalsgaard Larsen. (= Bibel og historie 16), Århus: Aarhus Universitetsforlag 1991, 389 s.
- 91 Bent Dalsgaard Larsen: Augustins vurdering af Rom og romerne, i: RvT 18 (1991), 3-19. [Genoptrykt i: Bent Dalsgaard Larsen, Brydninger, Århus: Klassikerforeningen 1993, 247-260].
- 93 Brydninger. Foredrag og artikler. Århus: Klassikerforeningen 1994, 274 s.
- 93 Antik-hedensk og jødisk-kristen historieopfattelse, i: Bent Dalsgaard Larsen, Brydninger, Århus: Klassikerforeningen 1993, 117-131.
- 93 Den idéhistoriske udvikling i 4. årh. e. Kr, i: Bent Dalsgaard Larsen, Brydninger, Århus: Klassikerforeningen 1993, 167-180.
- 93 Kristendom og hedenskab i 4. årh. e. Kr, i: Bent Dalsgaard Larsen, Brydninger, Århus: Klassikerforeningen 1993, 181-199.
- 93 Augustins omvendelse, i: Bent Dalsgaard Larsen, Brydninger, Århus: Klassikerforeningen 1993, 201-246.

- 93 Sjælevandringslære i mødet mellem græsk kultur og kristendommen, i: *Reinkarnation og sjælevandring*, red. af Johs. Aagaard, Kbh.: Anis 1993, s. 55-86. [Genoptrykt i: Bent Dalsgaard Larsen, *Brydninger*, Århus: Klassikerforeningen 1993, 133-165].
- 96 Augustin: *Om Guds Stad*, 19.-22. bog. Oversættelse med indledning og noter samt registre til hele værket, ved Bent Dalsgaard Larsen. (= *Bibel og historie* 17), Århus: Aarhus Universitetsforlag 1996, 442 s.
- 98 Augustin om nåde og frihed, i: *DTT* 61 (1998), 81-105.
- 99 Kristningen af nyplatonismen hos Augustin, i: *Patristica Nordica* 5, (= *Religio* 51, Skrifter udgivna av Teologiska Institutionen i Lund), Lund 1999, 119-137.

Damsholt, Torben, f. 36, historiker og teolog, universitetslektor og valgmenighedspræst

- 68 Augustins Gudsstat, i: *Tidehverv* 42 (1968), 101-108. [Genoptrykt i *Torben Damsholt, Tidernes aften*, Kbh. 1980, 7-28].
- 71 Lactantius: Forfølgernes død. – Det anonyme skrift: Kejser Konstantins oprindelse. Oversat af Torben Damsholt. (Udg. af Selskabet til Historiske Kildeskrifters Oversættelse), Kbh. 1971, 92 s.
- 73 Apologetisk historieskrivning, i: *Tidehverv* 47 (1973), 56-63. [Genoptrykt i *Torben Damsholt, Tidernes aften*, Kbh. 1980, 51-72].
- 75 Kirkekamp – klassekamp – kulturkamp, i: *Tidehverv* 49 (1975), 16-24. [Genoptrykt i *Torben Damsholt, Tidernes aften*, Kbh. 1980, 73-97].
- 77 »Nådens fjender«. De politisk-sociale aspekter ved den pelagianske strid, i: *Fønix* 2 (1977-1978), 79-91. [Revideret udgave 1985].
- 77 Das Zeitalter des Zosimos, i: *Analecta Romana Instituti Danici* 8 (Rom 1977), 89-102.
- 80 *Tidernes aften*, artikler 1968-78. Kbh.: Ansgars Forlag 1980, 167 s.
- 85 Menneskesyn og samfundssyn i den pelagianske strid. [Omarbejdet udgave af "Nådens fjender" fra 1978], i: *Platonselskabets symposium på Hanaholmen den 3-5 juni 1985*, Helsingfors 1985, 119-135.
- 88 Augustins Bekendelser, oversat af Torben Damsholt. (= *Visdomsbøgerne*), Kbh.: Ansgars Forlag 1988, 320 s. [2. oplag 1991].
- 99 Augustins filosofiske dialoger, bind 1: Mod akademikerne – Et lykkeligt liv – Verdensordenen. Oversat af Torben Damsholt. Frederiksberg: Anis 1999, 199 s. [Originaltitler: *Contra academicos. De beata vita. De ordine*].
- 00 Augustins filosofiske dialoger, bind 2: Enetaler - Sjælens udødelighed – Sjælens omfang. Oversat af Torben Damsholt. Frederiksberg: Anis 2000, 160 s. [Originaltitler: *Soliloquia. De immortalitate animae. De quantitate animae*].

Davidson, Ole, f. 50, teolog, ekseget, dr.theol. 93, lektor ved Aarhus Univ.

- 00 Kristi Fødsel. Tekster og Tolkninger år Totusind. Højbjerg: Hovedland 2000. [Apokryfe barndomsevangelier s. 515-584: *Jakobs Forevangelium, Thomas' Barndomsfortælling, Det Arabiske Barndomsevangelium og Det uægte Matthæusevangelium*].

Diderichsen, Børge, 1906-89, teolog, ekseget, dr.theol. 62, prof. ved Københavns Univ.

- 75 ΑΛΛΟΤΡΠΙΟΕΠΙΣΚΟΠΙΟΣ (1. Pet. 4,15) og ΕΠΕΡΩΤΗΜΑ (1. Pet. 3,21) belyst ved Plinius d.y.s brev til Trajan (ep. X,96), i: *Hilsen til Noack*, red. af Niels Hyldahl og Eduard Nielsen, Kbh. 1975, 35-41.

Diderichsen Ernst Otto, f. 46, teolog, provst

- 76 Ein Lehrer mit der Rute? – Erwägungen zum Sarkophag von La Gayole (Var. Frankreich), i: Humanitet og eksistens – en artikelsamling tilegnet Børge Diderichsen, Odense 1976, 102-117.

Dinesen, Palle, f. 33, teolog, sognepræst

- 62 Die Epiklese im Rahmen altkirchlicher Liturgien. Eine Studie über die eucharistische Epiklese, i: STh 16 (1962), 42-107.

Dyggve, Ejnar, 1887-1961, arkitekt og arkæolog

- 60 La SS. Cattedra di S. Pietro ed il suo ambiente primordiale storico, i: *Analecta Romana Instituti Danici* 1 (Rom 1960), 13-43.

Ebbesen, Sten, f. klassisk filolog, dr.phil. 1981, lektor ved Københavns Univ.

- 85 Kirkefædrene og den aristotelske logik, i: *Idékonfrontation under senantiken. Mötet mellan kristendomen och antikens idétradition* (Föredrag vid Platonselskabets symposium i Göteborg 8.-11. juni 1983), Kbh. 1985, 71-85.
- 87 Boethius as an Aristotelian Scholar, i: *Aristoteles, Werk und Wirkung, Band II: Kommentierung, Überlieferung, Nachleben*, hrsg. Jürgen Wiesner, Berlin 1987, 286-311.
- 90 Boethius as an Aristotelian Scholar, i: *Aristotle Transformed, the ancient commentators and their influence*, ed. Richard Sorabji, London 1990, 373-391. [Genoptryk af artikel fra 1987 med mindre ændringer].

Elbek, Jørgen, f. 34, litteraturforsker, lektor ved Aarhus Univ.

- 60 Grundtvig og de græske salmer. (= *Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning* 241), Kbh. 1960, 150 s.

Engberg, Jakob, historiker, ph.d. 2005

- 97 Omvendelse og modvilje. Holdninger til kristendommen i Romerriget indtil ca. 250, i: *RvT* 31 (1997), 59-79.

Engberg, Sysse Gudrun, klassisk filolog, lektor ved Københavns Univ.

- 74 Undersøgelse af et byzantinsk håndskrift i Oxford, i: *Humaniora* 2 (1974-76), 93-96.
- 80 *Prophetologium. Pars altera: Lectiones anni immobilis*. Edidit Gudrun Engberg. (= *Monumenta Musicae Byzantinae, Lectionaria vol. I, Prophetologium, Pars Altera*), Hauniae: Munksgaard 1980-1981, XVI+312 s.
- 87 The Greek Old Testament lectionary as a Liturgical Book, i: *Cahiers de l'Institut du Moyen Age Grec et Latin* 54 (Kbh. 1987), 39-48.
- 88 Sinai, Tischendorf, and the Greek Manuscript Fragment »Cambridge University Library Add. 1879.1«, i: *CM* 39 (1988), 253-258.

Erbs, Anne Marie, f. 54, teolog, sognepræst

- 82 Forholdet mellem mand og kvinde i Filips-evangeliet. (= *Arken-tryk* 6), 2.opl., Kbh. 1982, 25 s.

Ertner, Jørgen, f. 30, teolog, dr.theol. 88, provst

- 88 Kirkefædrecitaterne [af Augustin hos Peder Palladius], i: Jørgen Ertner, Peder Palladius' lutherske teologi, Kbh.: Akademisk Forlag 1988, 704-721.

Felter, Immanuel, 1908-2001, teolog, domprovst i Maribo

- 85 Imago og similitudo hos Irenæus, i: Pfb 75 (1985), 73-80.

Foss, Øyvind, f. 34, teolog, dr.theol. 84, sognepræst, professor

- 92 Kirkens diakoni i bibelteologisk, historisk og etisk belysning. En studie i den kristne kirkes socialhistorie med baggrund i urkristendommens forståelse af kærlighedens gerninger. Århus: Aarhus Universitetsforlag 1992, 232 s.
94 Antijudaisme, kirke og misjon. Oslo: Ad Notam Gyldendal 1994, 263 s.

Frederiksen, Hans Jørgen, f. 50, kunsthistoriker, lektor ved Aarhus Univ.

- 89 Det himmelske Jerusalem i arkitektur og billedkunst, i: Det ny Jerusalem. Guds by og de skiftende forventninger, red. af Anna Marie Aagaard, Århus: Anis 1989, 99-126.
99 Oldkirkens og middelalderens Jesuskikkelse. Ét billede er ikke nok, i: Historien om Jesus og Jesus i historien, red. af Marianne Aagaard Skovmand og Søren Giversen, Søborg: DR Multimedie 1999, 116-133.

Friis Johansen, Karsten, f. 30, filolog, dr.phil 64, prof. ved Københavns Univ.

- 84 Origenes' gudsbegreb - Origenes og Platonismen, i: DTT 47 (1984), 153-176.
85 Origenes' gudsbegreb - Origenes og Platonismen, i: Idékonfrontation under senantikken. Mötet mellan kristendomen och antikens idétradition (Föredrag vid Platonselskabets symposium i Göteborg 8.-11. juni 1983), Kbh. 1985, 27-55.
91 Den europæiske filosofis historie, bind 1: Antikken. Kbh.: Nyt Nordisk Forlag 1991, 851 s.
94 Menneskets selvforståelse hos Augustin – med tilbageblik på den antikke tradition, i: Kredsen 60 (1994), 62-82.
97 The Minds Discovery of itself – Augustine on Self-knowledge with a view to the Pagan Tradition, i: Elementa. Schriften zur Philosophie und ihrer Problemgeschichte 69 (1997), 67-82.

Gad, Tue, f. 18, historiker, dr.phil. 61, forsknings bibliotekar og forfatter

- 61 Legenden i dansk middelalder. Kbh.: Dansk Videnskabs Forlag 1961, X+297 s. [Disp. ved Københavns Univ.].
71 Helgener. Legender fortalt i Norden. Kbh.: Rhodos 1971, 288 s.

Giversen, Søren, f. 28, teolog, ekseget, dr.theol. 63, prof. ved Aarhus Univ.

- 60 Kirken mellem pyramiderne, i: Kirkens Verden 2 (1960), 161-166.
60 Questions and Answers in the Gospel according to Thomas. The composition of pl. 81,14-18 and pl. 83,14-17, i: Acta Orientalia 25 (Kbh. 1960), 332-338.
61 Klostre i den libyske ørken, i: Kirkens Verden 3 (1961), 8-11 og 29-32.
62 Munke og mystikere. Oldtidens kristne Ægypten. (=Folkeuniversitetets Bibliotek, Kulturhistorie 3), Skjern: Rhodos 1962, 95 s.
63 Apocryphon Johannis. The Coptic text of the Apocryphon Johannis in the Nag Hammadi Codex II with translation, introduction and commentary by Søren

- Giversen. (=Acta Theologica Danica 5), Kbh.: Munksgaard 1963, 296 s. [Disp. ved Københavns Univ.].
- 63 The Apocryphon of John and Genesis, i: STh 17 (1963), 60-76.
- 63 Nag Hammadi Bibliography 1948-63, i: STh 17 (1963), 139-187. [Også udsendt som særtryk, Kbh. 1963].
- 65 Liber Asterii and the New Testament, i: STh 19 (1965), 47-54.
- 66 Filipsevangeliet. Indledning, studier, oversættelse og noter ved Søren Giversen. Kbh.: Gad 1966, 112 s.
- 68 Gnosticisimen og mysteriereligionerne, i: Illustreret Religionshistorie, red. af Jes Peter Asmussen og Jørgen Læssøe, bind 3, Kbh. 1968, 223-260.
- 72 Solomon und die Dämonen, i: Nag Hammadi Studies 3 (1972), 16-21.
- 75 Jeg - er teksten i kodeks VI fra Nag Hammadi, i: Hilsen til Noack, red. af Niels Hyldahl og Eduard Nielsen, Kbh. 1975, 65-80.
- 76 Peters og de tolv apostles gerninger, i: Nytestamentlige Studier, udgivelse fra Institut for Ny Testamente ved Aarhus Univ., red. af Sigfred Pedersen, Århus: Aros 1976, 244-261.
- 77 Melchizedek, The Thought of Norea, The Testimony of Truth. [Oversættelse til engelsk af Nag Hammadi Codex IX, af] Birger A. Pearson and Søren Giversen, i: The Nag Hammadi Library in English, ed. James M. Robinson, Leiden: E.J. Brill 1977, 399-416. [2nd Editon San Fransisco 1981].
- 78 Det ny Testaments teksthistorie. Kbh.: Gad 1978, 168 s.
- 80 The Pauline Epistles on Papyrus, i: Die paulinische Literatur und Theologie, red. af Sigfred Pedersen, Århus 1980, 201-212.
- 81 Nag Hammadi Codex IX. The Coptic Gnostic Library edited with English Translation, Introduction and Notes. (= Nag Hammadi Studies 15), Leiden 1981, 210 s.
- 82 Document final [Søren Giversen i samarbejde med Ugo Bianchi, F. Dammas m.fl.], i: Gnosticisme et Monde Hellénistique, Actes du Colloque de Louvain-la-Neuve (11.-14. mars 1980), (= Publications de l'Institut Orientaliste de Louvain 27), Louvain 1982, s. XVII-XXV.
- 82 Dåb i Ny Testamente omverden, i: Dåben i Ny Testamente, red. af Sigfred Pedersen, (= Teologiske Studier 9), Århus 1982, 3-13.
- 82 Le paralet et la connaissance de Dieu, i: Gnosticisme et Monde Hellénistique, Actes du Colloque de Louvain-la-Neuve (11.-14. mars 1980), (= Publications de l'Institut Orientaliste de Louvain 27, Louvain 1982, 200-207.
- 83 Den ukendte Gud. Hermes-skrifterne i oversættelse, [ved] Søren Giversen. Kbh.: Gad 1983, 202 s.
- 85 De apostolske Fædre i oversættelse med indledning og noter ved Søren Giversen, I-II. Kbh.: Museum Tusculanum 1985, 276 + 328 s.
- 85 Chester Beatty-bibliotekets manikæiske papyri, i: Fund og forskning, i Det kongelige Biblioteks samlinger 27 (Kbh. 1984-1985), 7-28.
- 85 Some instances of Enkratism with protological motivations in Gnostic texts, i: La tradizione dell'enkrateia. Motivazioni ontologiche e protologiche. Atti del colloquio internazionale, Milano, 20-23 aprile 1982, pubbl. a cura di Ugo Bianchi, Roma: Ed. dell'Ateneo 1985, 135-142.

- 86 The Manichaean Coptic papyri in the Chester Beatty Library, ed. by Søren Giversen, facsimile ed. vol. 1-4. (= Cahiers d'Orientalisme 14-17), Genève: Patrick Cramer 1986-1988, 4 bind.
- 86 The unedited Chester Beatty Mani texts, i: Codex Manichaicus Coloniensis. Atti del Simposio Internazionale (Rende-Amantea, 3-7 sett. 1984), a cura di Luigi Cirillo, Cosenza: Marra Ed. 1986, 371-380.
- 86 Mattæusevangeliet og De apostolske Fædre, i: Teologi og kirke. Festskrift til Poul Nepper-Christensen, red. af Johannes Nissen og Hejne Simonsen, Valby: Unitas 1986, 104-117.
- 86 Gnostisk skriftforståelse, i: Judendom och kristendom under de första århundradena, red. af Sten Hidal m.fl., vol. 2, Stavanger-Oslo-Bergen-Tromsø 1986, 77-92.
- 87 Jeg, Mani - Jesu Kristi Apostel. Religionsstifteren Mani's selvbiografi. Oversættelse, indledning og noter ved Søren Giversen. Kbh.: Museum Tusculanum 1987, 158 s.
- 88 Psalm Book, Part 1-2, Fasc. ed. by Søren Giversen. (= The Manichaean Coptic papyri in the Chester Beatty Library, 3-4), (=Cahiers d'orientalisme 16-17), Genève: P. Cramer 1988, 2 bind.
- 88 The Manichaean papyri of the Chester Beatty Library. (Særtryk af Proceedings of the Irish Biblical Association 11), Dublin 1988, 22 s.
- 88 The Manichaean Texts from the Chester Beatty Collection, i: Manichaean Studies, ed. Peter Bryder, Lund 1988, 265-272.
- 90 Sandhedens Evangelium ved Søren Giversen. (= Gnostisk Bibliotek 1), Kbh.: Sphinx 1990, 63 s. [revision af oversættelse fra 1957].
- 90 Thomasevangeliet ved Søren Giversen. Kbh.: Gyldendal 1990, 128 s. [revision af oversættelse fra 1959].
- 90 Mani's Apology (CMC 91,19-97,12), i: Codex Manichaicus Coloniensis. Atti del Secondo Simposio Internazionale (Cosenza 27-28 maggio 1988), ed. L. Cirillo, Cosenza 1990, 71-72.
- 90 Manichaean literature and the writings of Augustine, i: Living waters, Scandinavian orientalist studies presented to Frede Løkkegaard on his seventy-fifth birthday, January 27th 1990, ed. E. Keck et al., Copenhagen: Museum Tusculanum 1990, 63-74.
- 91 F. Münter's Edition of the Odae Gnosticae, i: Manichaica Selecta I. Studies presented to Prof. Julien Ries, ed. Alois van Tongerloo and Søren Giversen, Lovanii 1991, 87-99.
- 92 Klemens: Andet brev til korintherne. Oversat af Søren Giversen, i: Alle vort livs mysterier, red. af Anna Marie Aagaard, Frederiksberg: Anis 1992, 126-135.
- 92 Meliton af Sardes: Om påsken. Oversat af Søren Giversen, i: Alle vort livs mysterier, red. af Anna Marie Aagaard, Frederiksberg: Anis 1992, 32-62.
- 93 Apocryphon Severini presented to Søren Giversen. Ed. Per Bilde, Helge Kjær Nielsen and Jørgen Podemann Sørensen. Aarhus: Aarhus University Press 1993, 258 s.
- 95 Koptisk og græsk, i: Sproget i Hellenismen, red. af Troels Engberg-Pedersen m.fl., (= Hellenismestudier 10), Aarhus Universitetsforlag 1995, 80-87.
- 98 Thomasevangeliet. Oversat og med indledning af Søren Giversen. 9. oplag. Kbh.: Gyldendal 1998, 128 s. [Tidl. udgave 1990. 1. udgave Kbh.: Gad 1959].

Glenthøj, Johannes, f. 57, teolog, d.phil. Oxford 92, sognepræst

- 92 Prædiken af den hellige Mar Afrem, ikklædt Gud, om ofringen af Isak, passende til påskeugen og meget god. Oversat af Johannes Glenthøj, i: *Alle vort livs mysterier*, red. af Anna Marie Aagaard, Frederiksberg: Anis 1992, 88-100.
- 93 Kain og Abel i syrisk klædedragt. En vekselsang fra det femte århundrede, i: *Ordet, kirken og kulturen*, red. af Carsten Bach-Nielsen m.fl., Århus 1993, 70-87.
- 94 The Cross and Paradise – the Robber and the Cherub in Dialogue, i: *In the Last Days, On Jewish and Christian Apocalyptic and its Period*, red. af Knud Jepsen m.fl., Århus 1994, 60-77.
- 95 En syrisk vekselsang til påskelørdag – Keruben og røveren i ordstrid ved indgangen til paradiset, i: *PfB 85 (1995)*, 317-321.
- 95 Maria og de vise mænd. En syrisk vekselsang til jul, i: *PfB 85 (1995)*, 1097-1102.
- 97 Cain and Abel in Greek and Syrian Writers (4th-6th centuries). (= *CSCO 567, Subsidia 95*), Lovanii: Peeters 1997, XXVI+326 s.
- 00 Jakob af Sarug. En syrisk prædikant i 500-tallet – især ud fra hans prædikener om Kain og Abel, i: *Meddelanden från Collegium Patristicum Lundense 15 (Lund 2000)*, 32-48.

Gottlieb, Hans, 1932-85, teolog, ekseget, lektor ved Aarhus Univ.

- 78 A Study on the Text of Lamentations. Århus: Det lærde Selskab 1978, 80 s.

Gradel, Ittai, f. 65, klassisk arkæolog, d.phil. Oxford 95, adjunkt ved Københavns Univ.

- 93 De moribus persecutorum. Om baggrunden for de romerske kristenforfølgelser, i: *RvT 22 (1993)*, 21-40.

Grane, Leif, 1928-2000, teolog, kirkehistoriker, dr.theol. 62, prof. ved Københavns Univ.

- 60 Den danske folkekirkes bekendelsesskrifter, i: *Kirkens Verden 2 (1960)*, 250-255.
- 68 Augustin. (= Gads Biografiserie), Kbh.: Gad 1968, 92 s.
- 71 Sammenhængen i Justins Apologi. Ulærde betragtninger over enheden i Justins tænkning, i: *DTT 34 (1971)*, 110-129. [Genoptrykt i Leif Grane, *Kristendommen i historien*, Kbh. 1997, 24-38].
- 72 Augustins »Expositio quarundam propositionum ex Epistola ad Romanus« in Luthers Römerbriefvorlesung, i: *Zeitschrift für Theologie und Kirche 69 (1972)*, 53-61.
- 73 Kirken i historien. De første otte århundreder. Med et udvalg af tekster. Kbh.: Gyldendal 1973, 222 s.
- 73 Markions skriftforståelse, i: *Stud. teol., Kbh. 1973*, 53-61. [Genoptrykt i Leif Grane, *Kristendommen i historien*, Kbh. 1997, 11-23].
- 73 Divus Paulus et S. Augustinus, interpres eius fidelissimus, i: *Festschrift für Ernst Fuchs*, herausg. v. G. Ebeling m.fl., Tübingen 1973, 133-146.
- 75 Modus loquendi theologicus. Luthers Kampf um die Erneuerung der Theologie 1515-1518. (= *Acta theologica danica 12*), Leiden 1975, 201 s. [Om Luthers brug af Augustin, s. 1-103].
- 76 Den danske Folkekirkes Bekendelsesskrifter. Oversat og med indledning og noter ved Leif Grane. Kbh.: Det danske Bibelselskab 1976, 125 s. [Senere oplag 1981, 1993, 1996].

- 84 Andreas Christian Hviid (1749-1788), i: Tradition og Kritik. Festskrift til Svend Ellehøj den 8. september 1984, Kbh. 1984, 351-385. [Genoptrykt i Leif Grane, Kristendommen i historien, Kbh. 1997, 102-129].
- 86 Om at læse Irenæus. Et lærestykke om forholdet mellem genstand og metode i teologien, i: Fønix 10 (1986), 86-95. [Genoptrykt i Leif Grane, Kristendommen i historien, Kbh. 1997, 39-47].
- 87 Pseudo-Tertullian: Mod alle kætterier. Oversættelse og bemærkninger ved Leif Grane, i: Fønix 11 (1987), 164-175.
- 88 Vagner Lund: Bibliografi [vedr. Leif Grane], i: Teologi og tradition. Festskrift til Leif Grane 11. januar 1988. Århus: Aros 1988, 376-397.
- 90 Nogle bemærkninger om kirkefædrene i begyndelsen af det 16. århundrede, i: DTT 53 (1990), 317-332.
- 92 Luther og Augustin. (Forelæsning ved universitetet i Cambridge 1981), i: Leif Grane, Den uberegnelige Luther: essays om en arv og dens forvaltning, (= Kirkehistoriske studier, 3. række, nr. 2), Kbh.: Gad 1992, 63-73.
- 93 Auctoritas Patrum. Zur Rezeption der Kirchenväter im 15. und 16. Jahrhundert. Contributions to the Reception of the Church Fathers in the 15th and 16th Century. Eds. Leif Grane, Alfred Schindler, Markus Wriedt. (= Veröffentlichungen des Instituts für Europäische Geschichte, Mainz, Beiheft 37), Mainz: Verlag von Zapern 1993, X+295 s.
- 93 Some Remarks on the Church Fathers in the First Years of the Reformation (1516-1520), i: Auctoritas Patrum. Contributions to the Reception of the Church Fathers in the 15th and 16th Century. Eds. Leif Grane, Alfred Schindler, Markus Wriedt. (= Veröffentlichungen des Instituts für Europäische Geschichte, Mainz, Beiheft 37), Mainz: Verlag von Zapern 1993, 21-32.
- 97 Kristendommen i historien. Udvalgte artikler 1950-96. (= Kirkehistoriske Studier, 3. række 5, udg. af Institut for Kirkehistorie, Københavns Univ.), Kbh.: C.A. Reitzel 1997, 329 s.
- 98 Auctoritas Patrum II. Neue Beiträge zur Rezeption der Kirchenväter im 15. und 16. Jahrhundert. New Contributions to the Reception of the Church Fathers in the 15th and 16th Century. Eds. Leif Grane, Alfred Schindler, Markus Wriedt. (= Veröffentlichungen des Instituts für Europäische Geschichte, Mainz, Beiheft 44), Mainz: Verlag von Zapern 1998, XIII+324 s.
- 99 Expositio quarundam propositionum de Romanos. Augustins tidlige forsøg på en fortolkning af Romerbrevet, i: Arken 21 (Kbh. 1999), 15-26.
- 99 Oratio. Das Gebet in patristischer und reformatorischer Sicht. Hrsg. von Emidio Campi, Leif Grane und Adolf Martin Ritter. (= Forschungen zur Kirchen- und Dogmengeschichte 76), Vandenhoeck & Ruprecht 1999, 260 s.
- Grønkjær, Niels, f. 55, teolog, lic.theol. 88, dr.theol. 02, lektor, præst*
- 85 Agostino e la retorica romana, i: Analecta Romana Instituti Danici 14 (Roma 1985), 149-161.
- 88 Sprog - tid - inkarnation. Om platonisme og kristendom hos Augustin. Upubliceret licentiatafhandling ved Aarhus Univ. 1988.
- 89 Augustin og gudsrigetets nye by, i: Det ny Jerusalem. Guds by og de skiftende forventninger, red. af Anna Marie Aagaard, Århus: Anis 1989, 127-142.
- 89 Augustin - Vestens kirkefader. (= Under Guds Ord 299), Skive 1989, 4 s.
- 89 Platons og Augustins opgør med retorikken, i: Fønix 13 (1989), 112-123.

- 99 Sendt fra himlen. Jesus i oldkirken, i: Historien om Jesus og Jesus i historien, red. af Marianne Aagaard Skovmand og Søren Giversen, Søborg: DR Multi-medie 1999, 65-73.

Hallböck, Geert, f. 48, teolog, ekseget, lektor ved Københavns Univ.

- 85 Oversættelse af Hermas' »Hyrden«, i: De apostolske Fædre i dansk oversættelse, red. af Niels Jørgen Cappelørn m.fl., Kbh. 1985, 243-344.
98 Gads bibel leksikon. Red af Geert Hallböck og Hans J. Lundager Jensen. 2. udgave. Kbh.: Gad 1998, 2 bind. [2. oplag i 1 bind 2006].

Hansen, Ellen Margrethe, f. 31, teolog, sognepræst

- 86 Kvindens funktion i den kristne menighed i de 4 første århundreder i kirken historie. Kbh.: Arken 1986, 26 s.

Hansen, Jørgen Verner, religionshistoriker

- 83 Den sethianske gnosis i lyset af Nag-Hammadi-teksterne. 1983, 2 bind. [Magisterkonferensafhandling 1983].
89 Adamas and the four illuminators in sethian gnosticism, i: Rethinking religion, Studies in the hellenistic process, ed. Jørgen Podemann Sørensen, (= Opuscula Graecolatina 30), Copenhagen: Museum Tusulanum 1989, 55-72.

Harding, Merete, historiker, ph.d. 90, fagredaktør

- 89 »Salige er de, som er forfulgte for retfærdigheds skyld«. Studier i donatismens historie. Licentiatforhandling ved Københavns Univ. 1989, 2 bind.
90 Martyrernes kirke. Den donatistiske kirkes selvforståelse, i: Den jyske historiker 51/52 (1990), 153-161.

*Haystrup, Helge, f. 24, teolog, lic.theol. 69, dr.theol.h.c. 97, sognepræst
(Vedr. titler før 1972, se: Petersen, Helge)*

- 72 Oldkristne kirker i Norditalien. Arkæologiske studier i Aquileia, Brescia og Concordia. Kbh.: Lohse 1972, 74 s. + 14 tavler.
72 Hedensk konfessionsskole og kristen børneopdragelse i det 4. århundrede, i: Pfb 62 (1972), 665-671.
72 De kristne og verden ved begyndelsen og ved slutningen af det 3. århundrede, i: Pfb 62 (1972), 65-72.
72 Fra Kristi stridsmænd til kristen kejserdyrkelse, i: Lolland-Falsters stiftsbog 1972 (Maribo 1972), 8-18.
74 Oldkirken. Fredericia: Lohse 1974, 191 s.
74 Johannes Chrysostomos-studiet i Danmark, i: Pfb 64 (1974), 77-80.
75 Byzanz. Fredericia: Lohse 1975, 138 s.
75 Hellighed som et kirketegn (nota ecclesiae) i oldkirken [Donatismen], i: Pfb 65 (1975), 341-353. [Svensk version 1981].
76 Middelalderkirken. Fra folkevandring til Højmiddelalder. Fredericia: Lohse 1976, 154 s.
79 Kristusbekendelsen i oldkirken. Kbh.: C.A. Reitzel 1979, 163 s. [2. udgave 1982].
79 Påsken i Oldkirken, i: Ichthys, Menighedsfakultetets studenterblad 6.4 (1979) 2-8, 7.1 (1980) 10-14 og 7.2 (1980) 3-8.

- 82 Kristologien hos Cyril af Alexandria, i: *Patristica Nordica* 1, (= *Religio* 5, Skrifter utgivna av Teologiska Institutionen i Lund), Lund 1982, 7-20.
- 82 Magthaver og menighed i den gamle kirke, i: *Ichthys*, Menighedsfakultetets studenterblad 9.3 (Århus 1982), 107-114.
- 83 Kamp og sejr. Oldkristne positioner. Kbh.: C.A. Reitzel 1983, 230 s.
- 83 Stat contra kirke i oldtidens Rom og nutidens Danmark. Værløse: Forlaget Kontrast 1983, 28 s.
- 85 Det gamle budskab, indsigelse til opbyggelse. Kbh.: C.A. Reitzel 1985, 108 s.
- 85 Trinitarisk tanke och förkunnelse i Gregorius af Nazianz' »Teologiske homilier«, i: Häfte för kyrka och teologi 4 (Sverige 1985), 72-96.
- 86 Patriarkater og kirkeprovinser i Oldkirken, i: *PfB* 76 (1986), 57-62. [Samt i: *Reformatio* 1985, 23-27].
- 87 Billedstriden og det sidste økumeniske koncil, Nikæa II, år 787, i: *PfB* 77 (1987), 445-451.
- 87 Guds stad - kirketeologi hos Augustinus, i: *PfB* 77 (1987), 865-875. [Svensk version 1989].
- 88 Oldkirkens gudsbillede. Kbh.: C.A. Reitzel 1988, 236 s.
- 88 Fra dødens nat til livets lys. Påske og dåb hos Augustin, i: *PfB* 78 (1988), 329-342.
- 89 Augustin-studier I. Kærlighedens fællesskab og frihed. Kbh.: C.A. Reitzel 1989, 133 s.
- 89 Oldkristne kirker og koncilier. Kbh.: C.A. Reitzel 1989, 134 s. [Side 9-62 har tidligere været udgivet med titlen »Oldkristne kirker i Norditalien«, Fredericia: Lohse 1972].
- 89 Augustin som asket og munkefader, i: *PfB* 79 (1989), 565-577.
- 89 Guds stad - kirketeologi hos Augustinus, i: En ny bok om kyrkan, Borås: Norma 1989, 51-66. [Dansk version 1987].
- 90 Augustin-studier II. Forkyndelse og eksegese. Kbh.: C.A. Reitzel 1990, 145 s.
- 90 Augustin som forkynder. Kirkeår og hovedtemaer, i: *PfB* 80 (1990), 317-330.
- 91 Augustin-studier III. Nøglemagt og nådelære. Kbh.: C.A. Reitzel 1991, 202 s.
- 91 Augustins syn på Den hellige Skrift, i: *PfB* 81 (1991), 237-248.
- 92 Augustin-studier IV. Nadversyn og Festforkyndelse. Kbh.: C.A. Reitzel 1992, 102 s.
- 92 Augustin: Prædiken om den hellige nat. Oversat af Helge Haystrup, i: *Alle vort livs mysterier*, red. af Anna Marie Aagaard, Frederiksberg: Anis 1992, 78-81.
- 92 Jesu Bjergprædiken – udlagt af Augustin, i: *PfB* 82 (1992), 577-589.
- 93 Augustin-studier V. Omkring hovedværket »Om Treenigheden«. Kbh.: C.A. Reitzel 1993, 209 s.
- 93 Augustins vej til levende kristentro. En ung mand og hans mor, i: *Fyens stiftsbog* 1993 (Odense 1993), 70-81.
- 94 Augustin-studier VI. Bibelens Treenighed. Eksegese og dogmatiske begreber. Kbh.: C.A. Reitzel 1994, 246 s.
- 94 Hvad gjorde Augustin til Vestens store kirkelærer? i: *PfB* 84 (1994), 585-591 og 605-611.
- 95 Augustin-studier VII. En filosofisk Vej til Treenigheden. Sjælens Opstigning til Gud. Kbh.: C.A. Reitzel 1995, 296 s.

- 95 Forløsning og forsoning hos Augustin. Foredrag på »Konvent for Kirke og theologi«, i: Pfb 85 (1995), 905-913.
- 96 Augustin-studier VIII. Augustinske udviklingsstadier. Brud og sammenhæng. Kbh.: C.A. Reitzel 1996, 240 s.
- 96 Bekendelse som lovsang. Den athanasianske trosbekendelse, i: Pfb 86 (Kbh. 1996), 1045-1051.
- 96 Luther og Augustin. Et indlæg til Odense Domkirkes studiekreds over Martin Luther, i: Pfb 86 (1996), 453-461.
- 97 Augustin-studier IX. Den dystre baggrund for troens glæde. Kampen mod Pelagianismen. Kbh.: C.A. Reitzel 1997, 336 s.
- 97 Efterfølgelse som skæbnefællesskab med Kristus, hos Ignatios af Antiokia, i: Pfb 87 (1997), 550-553.
- 97 En kirkefader spiller på harpe. Augustin om seksualitet og ægteskab, i: Reflex 8 (1997, nr. 27), 16-27.
- 97 Ordo amoris. Augustins syn på seksualitet og ægteskab, i: DTT 60 (1997), 99-114.
- 98 Svanens sang – udvalgte prædikener af Augustin. Oversat af Helge Haystrup. Kbh.: C.A. Reitzel 1998, 330 s.
- 98 Augustin som skriftfortolker og prædikant – af senantikken hermeneutik, i: Reflex 8 (1998, nr. 28), 33-42.
- 99 Augustin-studier X. Fra Grundtvig til Augustin. Kbh.: C.A. Reitzel 1999, 179 s.
- 99 Augustin-studier XI. Skriftsyn, skriftudlægning og skriftforkyndelse. Kbh.: C.A. Reitzel 1999, 218 s.
- 99 Hermeneutiske iagttagelser i Augustins forkyndelse. På internetadressen: www.filosofi.net/artikler/haystrup_081199.html.
- 00 Augustin-studier XII. Næstekærlighedens problematik. Kbh.: C.A. Reitzel 2000, 163 s.

Henningsen, Niels, f. 50, klassisk filolog

- 99 Augustin: Om læreren. Om det lykkelige liv. Oversat og udgivet af Niels Henningsen. Frederiksberg: Det lille Forlag 1999, 112 s.

Hermansen, Søren, f. 51, teolog, sognepræst

- 93 Some Thoughts on The Book of Resurrection of Jesus Christ – by Bartholemew, the Apostle, i: Apocryphon Severini, ed. Per Bilde m.fl., Aarhus 1993, 60-67.

Hjort, Øystein, f. 38, kunsthistoriker, dr.phil. 91, prof. ved Københavns Univ.

- 70 Jean Lassus: Oldkristen og byzantinsk kunst. Milepæle i verdenskunsten. [Oversat af mag. art. Øystein Hjort]. Kbh.: Lademann 1970, 186 s. [Originaltitel: The Early Christian and Byzantine World].
- 90 Ecclesia Christi, Ecclesia virens. Mosaikkerne i San Clemente i Rom. Kbh. 1990, 332 s. [Disp., Københavns Univ. 1991].

Holt, Anders, f. 50, teolog, provst

- 83 Kirkefædrenes syn på Mithraskultens farlighed, i: DTT 46 (1983), 246-260.

Hundrup, Harald

- 63 Venantius Fortunatus: Den mislykkede Moselrejse og andre Smådigte. Oversat af Harald Hundrup. Kbh.: Munksgaard 1963, 115 s.

Hyldahl, Jesper, f. 69, teolog, ph.d. 03, adjunkt ved Aarhus Univ.

- 99 Har gnosticisismen en filosofisk oprindelse? – det litterære forhold mellem Eugnostos' brev og Sophia Jesu Christi belyst, i: DTT 62 (1999), 203-215.

Hyldahl, Niels, f. 30, teolog, ekseget, dr.theol. 66, prof. ved Københavns Univ.

- 60 Hegesipps Hypomnemata, i: STh 14 (1960), 70-113.
 65 Zum Titel Περὶ Πάσχα bei Meliton, i: STh 19 (1965), 55-67.
 66 Philosophie und Christentum. Eine Interpretation der Einleitung zum Dialog Justins. (=Acta Theologica Danica 9), Kbh.: Munksgaard 1966, 318 s. [Disp. ved Aarhus Univ. 1965].
 67 Bemærkninger til Torben Christensens analyse af indledningen til Justins Dialog, i: DTT 30 (1967), 129-146.
 74 Udenfor og indenfor. Sociale og økonomiske aspekter i den ældste kristendom. (= Tekst og tolkning 5), Kbh.: Inst. for Bibelske Eksegese 1974, 103 s.
 81 Justin und die griechische Philosophie, i: Der Mittelplatonismus, ed. Clemens Zintzen, (= Wege der Forschung 70), Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft 1981, 369-396. [= side 272-292 fra disputatsen 1966].
 85 Første Klemensbrev indledt og oversat af Niels Hyldahl, i: De apostolske Fædre i dansk oversættelse, red. af N.J. Cappelørn m.fl., Kbh.: Det danske Bibelselskab 1985, 43-88.
 86 Kampen om skriftforståelsen i det andet århundrede, i: Judendom och kristendom under de första århundradena, red. af Sten Hidal m.fl., vol. 2, Stavanger-Oslo-Bergen-Tromsø 1986, 65-76.
 93 Den ældste kristendoms historie. Kbh.: Museum Tusulanum 1993, X+374 sider. [Tysk version 1997].
 96 Ikke-bibelske paralleltekster, i: Evangelierne synoptisk opstillet, ved Niels Hyldahl, Kbh.: Det Danske Bibelselskab 1996, 215-228.
 97 The History of Early Christianity. (= Arbeiten zur Religion und Geschichte des Urchristentums 3), Frankfurt am Main – New York: Lang 1997, 317 s. [Dansk original 1993].

Høeg, Carsten, 1896-1961, klassisk filolog, dr.phil. 25, prof. ved Københavns Univ.

- 62 Jomfru Maria ved korsets fod. Et digt af Romanos. [Oversat af Carsten Høeg]. (= Under Guds Ord 135), Skive 1962, 4 s.

Høeg, Kristian, f. 53, teolog, sognepræst

- 86 De græske kirkefædres kristendom. En »helleniseret« kristendom eller en »kristen hellenisme«? i: DTT 49 (1986), 268-278.
 92 Basilios den Store: Den sjette prædiken over Heksaameron. Om lysenes skabelse. Oversat af Kristian Høeg, i: Alle vort livs mysterier, red. af Anna Marie Aagaard, Frederiksberg: Anis 1992, 154-170.

Højbo, Bjørn

- 61 Evangelium og Oldkirke. Det kristne budskab og dets oldkirkelige klædebon. (= Pauluskredsens skrifter, serie 35, nr. 2), Kbh. 1961, 174 s.
 69 Nadver og messe. Den kristne gudstjenestes udvikling i de første århundreder. (= Pauluskredsens skrifter, serie 51, nr. 1), Kbh. 1969, 196 s.

Jacobsen, Anders-Christian Lund, f. 63, teolog, ph.d. 99, lektor ved Aarhus Univ.

- 94 Skabelsestankens indhold og funktion i Irenæus' teologi. Aarhus Univ., Det Teologiske Fakultet 1994, 268 s. Upubliceret guldmedaljeafhandling.
- 94 Historieforståelsen hos Irenæus, i: DTT 57 (1994), 94-103.
- 96 Skabelse og fuldendelse hos Irenæus – med et udblik til Grundtvig, i: Pfb 86 (1996), 429-438.
- 97 Afgrænsningen mellem sand og falsk skriftfortolkning hos Irenæus og Grundtvig, i: Grundtvig Studier, Kbh. 1997, 29-52.
- 98 Opstandelsens menneske. En undersøgelse af forholdet mellem antropologien og eskatologien hos Irenæus og Origenes. Ph.d.-afhandling, Aarhus Universitet 1998, 370 s. [Revideret udgave 2002: Kødets opstandelse? Mennesket og målet hos Irenæus og Origenes].
- 98 N.F.S. Grundtvig: Irenæus. 3die Bogs 40de Kapitel, transkriberet ved H. Høirup og kommenteret ved Anders-Christian Jacobsen, i: Grundtvig Studier, Kbh. 1998, 9-20.
- 00 Origenes' teologiske univers. Frelsheshistorie og antik systembygning, i: DTT 63 (2000), 241-266.

Jacobsen, J.C.

- 72 Djævlbesværgelse. Træk af exorcismens historie. Kbh.: Gad 1972, XIX+170 s.

Jacobsen, Martin Restorff, f. 47, teolog, sognepræst

- 99 Salige de præster, som slap for at blive afskediget. Bibeltime over 1. Klem. 44, i: Pfb 89 (1999), 186-193.

Jensen, Jørgen I., f. 44, teolog, kirkehistoriker, lektor ved Københavns Univ.

- 68 Augustins religiøse udvikling med særligt henblik på nyplatonismen. Utrykt emnekreds/speciale, Københavns Univ. 1968.
- 77 Kosmos og inkarnationen. Omkring to forløb i Athanasius' dobbeltskrift »Mod hedningerne« og »Om Ordets inkarnation«, i: Lumen 19 (nr. 57, Kbh. 1977), 19-43.
- 79 Sjælens musik. Musikalsk tænkning og kristendom hos Augustin. (=Platonselskabets skriftserie 5), Kbh.: Gyldendal 1979, 152 s.

Jensen, Søren, f. 53, teolog, sognepræst

- 87 H.F. Helvegs forfatterskab – en bibliografi. Kbh. 1987, 93 s.
- 94 »Frimenighed og apostelskole« – Frederik Helveg som oldkirkehistoriker, i: Kirken af levende Stene, Kbh.: Anis 1994, 79-107.

Jørgensen, Ninna, f. 51, teolog, lic.theol. 86, lektor i kirkehistorie ved Københavns Univ.

- 93 Guds billede og gudsbilledlighed i kønshermeneutisk belysning. En omtale af Kari Børresen (red.): Image of God and Gender Models in Judaeo-Christian Tradition. Oslo 1991, i: DTT 56 (1993), 216-225.

Kiel, Ulla, f. 46, teolog, sognepræst

- 97 N.F.S. Grundtvig: Optegnelser med titlen Irenæus, transkriberet og kommenteret af Ulla Kiel, i: Grundtvig Studier 1997, 16-28.
- 99 Irenæus: Mod kætterne. Oversættelse af Ulla Kiel. Indledning og redaktion af Anders-Christian L. Jacobsen. Frederiksberg: Anis 1999, 170 s.

Kiilerich, Bente, kunsthistoriker, dr.phil., prof. ved Univ. i Bergen

- 96 Continuity and change in ruler imagery. The eternal victor, c. 400 to c. 800 A.D., i: *Rome and the North*, ed. by Alvar Ellegård and Gunilla Åkerström-Hougen, (= *Studies in Mediterranean archaeology and literature* 135), Jonsered: Åström 1996, 95-110.
- 98 Bente Kiilerich og Hjalmar Torp: *Bilder og billedbruk i Bysants. Trekk av tusen års kunsthistorie*. Oslo: Grøndahl Dreyer 1998, 372 s.
- 98 The abundance of nature – the wealth of man. Reflections on an early Byzantine seasons mosaic from Syria, i: *Kairos*, ed. by Elisabeth Piltz and Paul Åström, (= *Studies in Mediterranean archaeology and literature* 147), Jonsered: Åström 1998, 22-36.

Kjærgaard, Jørgen, f. 57, teolog, sognepræst

- 84 From 'Memoria Apostolorum' to Basilica Apostolorum. On the Early Christian Cult-centre on the Via Appia, i: *Analecta Romana Instituti Danici* 13 (1984), 59-76.
- 92 Leo den Store: *Ottende prædiken om Herrens fødsel*. Oversat af Jørgen Kjærgaard, i: *Alle vort livs mysterier*, red. af Anna Marie Aagaard, Frederiksberg: Anis 1992, 82-87.
- 93 Coemeterium – memorium – martyrium. Den konstantinske ambulatorie-basilika i Rom, i: *Ordet, kirken og kulturen*, red. af Carsten Bach-Nielsen m.fl., Århus 1993, 41-69.

Kjær Nielsen, Helge, f. 37, teolog, ekseget, dr.theol. 87, lektor ved Aarhus Univ.

- 87 Heilung und Verkündigung. Das Verständnis der Heilung und ihres Verhältnis zur Verkündigung bei Jesus und in der ältesten Kirche. (= *Acta Theologica Danica* 22), Leiden: E.J. Brill 1987, XII+302 s.
- 94 *Han elskede os først. Om den bibelske begrundelse for diakoni*. Århus: Aarhus Universitetsforlag 1994, 223 s.

Klostergaard Petersen, Anders, f. 69, teolog, lektor ved Aarhus Univ.

- 96 Fra opstandelsessymbol til messiansk dessert. Om den tidlige kristen- og jødedoms favntag med fugl Fønix, i: *Fønix* 20 (1996), 239-257.

Koch, Hal, 1904-63, teolog, dr.theol. 32, prof. ved Københavns Univ.

- 63 *Kirkens Historie – fra aposteltid til atomtid*. Kbh. 1963, 191 s. [Flere efterfølgende oplag, 10. oplag 1978].
- 63 *Kristendommens oprindelse*. (= *Gyldendals Uglebøger* 49), Kbh. 1963, 126 s. [Flere efterfølgende oplag, 5. oplag 1967].
- 66 *Från apostlatid till rymdålder. Kyrkans historia i korta drag*. Övers. av Frithiof Dahlby. Stockholm: Diakonist. 1966, 224 s. [Dansk original 1963. 2. uppl. 1970].
- 66 *Kristendommens opprinnelse. Med forord av Einar Molland*. Övers. av Harald Horjen. (= *Søndagsbiblioteket B.17*), Oslo 1966, 87 s. [Dansk original 1963].
- 66 *Oldkirkens gåde*, i: Hal Koch, *Om tolerance – Udvalgte taler og artikler*, Kbh. 1966, 161-164.
- 67 *Kirkens historie fra aposteltid til atomtid*. Övers. av Tor Edvin Dahl. Oslo 1967, 187 s. [Dansk original 1963].

- 69 Konstantin den Store. Pax Romana - Pax Christiana. 2. udg. 4. opl.
(=Gyldendals Uglebøger 12), Kbh.: Gyldendal 1969, 141 s.

Krogh Rasmussen, Niels, 1935-1987, teolog, O.P., prof. i liturgi i USA

- 75 N. Krogh Rasmussen og H. Villadsen: Nordiske oversættelser af patristisk literatur, i: Lumen 18 (nr. 53, Kbh. 1975), 73-97.

Kruse-Blinkenberg, Lars, f. 39, teolog, ekseget, lic.theol. 68, lektor ved Københavns Univ.

- 66 The Pesitta of the Book of Malachi, i: STh 20 (1966), 95-119.
67 Studier over teksten til Qohælæt med særligt henblik på Peshitta og Syro-Hexapla og disses relation til Septuaginta og Targum. Kbh. 1967, 197 s.
67 The Book of Malachi according to Codex Syro-Hexaplaris Ambrosianus, i: STh 21 (1967), 62-82.
68 Pesitta som eksegesehistorisk vidne belyst ud fra Prædikeren 1, 12-18, i: DTT 31 (1968), 259-287.

Kærulf Møller, Lars, kunsthistoriker, museumsdirektør

- 82 The »typical« Armenian Church, i: Aarhus Armeniaca, (= Acta Jutlandica 57, Humanities Series 56), Aarhus 1982, 103-113.

Langkjer, Erik, f. 46, teolog, sognepræst

- 82 Däben og Himmelrejsen til den skjulte Adam. Studier i den ældste jødekristne dåbsgudstjeneste. Kolding 1982, IV+348 s.

Larsen, Jørgen, f. 13, dr.theol. 45, sognepræst

- 60 Den danske folkekirkes bekendelsesskrifter. Fra oldkirkens dage, i: Kirkens Verden 2 (1960), 193-198.
99 Lad os bekende den kristne tro. Den danske folkekirkes bekendelsesskrifter. Fredericia: Lohse 1999, 95 s. [Ny forkortet udgave, tidl. udg. 1959].

Laugesen, Anker Teilgård, 1908-73, klassisk filolog, lektor

- 61 Deux récits de voyage de Ve siècle, i: CM 22 (1961), 54-68.

Lausten, Martin Schwarz, f. 38, teolog, dr.theol. 77, prof. i kirkehistorie ved Københavns Univ.

- 97 Kirkehistorie. Grundtræk af Vestens kirkehistorie fra begyndelsen til nutiden. Frederiksberg: Anis 1997, 304 s.

Legarth, Peter V., f. 49, teolog, teol.dr. 92, lektor ved menighedsfakultetet i Århus

- 92 Guds tempel. Tempelsymbolisme og kristologi hos Ignatius af Antiokia. (= Menighedsfakultetets Videnskabelige Serie 3), Århus: Kolon 1992, 404 s. [Diss. Lund Univ.].
96 Tempelsymbolik und Christologie bei Ignatius von Antiochien, i: Kerygma und Dogma 42 (1996), 37-64.

Lehmann, Henning J., f. 33, teolog, dr.phil. 75, rektor og prof. ved Aarhus Univ.

- 69 Hosanna. A philological discussion in the Old Church, i: Armeniaca. Mélanges d'études arméniennes, Venise 1969, 165-174.

- 70 The Attribution of certain Pseudo-Chrysostomica to Severian of Gabala confirmed by the Armenian Tradition, i: *Studia Patristica* 10, (= *Texte und Untersuchungen* 107), Berlin 1970, 121-130.
- 74 On Some Round Numbers in Some Patristic Texts. Aarhus 1974, 32 s.
- 75 Per Piscatores [også på armenisk]. Studies in the Armenian version of a collection of homilies by Eusebius of Emesa and Severian of Gabala. Århus 1975, 425 s. [Disp. ved Københavns Univ.].
- 75 Om interpunktionen i Joh. 1,3.4 i den ældste kirke, i: *Hilsen til Noack*, red. af Niels Hyldahl og Eduard Nielsen, Kbh. 1975, 137-150.
- 77 Oldkirkens historie. Efter Carl Andresen: *Geschichte des Christentums*, I. På dansk ved Henning Lehmann. Foreløbig udgave, [trykt som manuskript]. Århus: Århus Univ. 1977, 116 + 9 s.
- 80 Oldkirkens historie. På grundlag af Carl Andresen: *Geschichte des Christentums*, I. Udg. som manuskript, på dansk ved Henning Lehmann. Århus: Institut for Kirkehistorie 1980, 258 s.
- 80 Armenisk kirkearkitektur fra 4. til 18. århundrede v. A. Alpago-Novello, A. Manoukian, P. Cuneo og H. Kasangian. Dansk bearbejdelse ved Lise Bek, Henning Lehmann og Lars Kærulf Møller. Århus, Aarhus Univ. (Aros), 1980.
- 81 El Espíritu de Dios sobre las aguas. Fuentes de los comentarios de Basilio y Agustín sobre el Génesis 1,2, i: *Augustinus* 26 (Madrid 1981), 127-139.
- 82 Den armeniske kirkes overtagelse af græske og syriske traditioner, i: *Nordisk kollokvium for latinsk liturgiforskning V*, [udg. af] Institut for Kirkehistorie, Aarhus Univ. 1982, 4-18.
- 82 Some questions concerning the Armenian version of the Epistle of James, i: *Aarhus Armeniaca*, (= *Acta Jutlandica* 57, *Humanities Series* 56), Aarhus 1982, 57-82.
- 82 Severian of Gabala: New Identifications of Texts in Armenian Translation, i: *Classical Armenian Culture*, ed. by Thomas J. Samuelian, (= *University of Pennsylvania Armenian Texts and Studies* 4), 1982, 113-124.
- 84 Armenierne, kultur og historie. Tønder: Centrum 1984, 160 s.
- 84 An Important Text Preserved in MS Ven. Mekh. No. 873, dated A.D. 1299 (Eusebius of Emesa's Commentary on Historical Writing of the Old Testament), i: *Medieval Armenian Culture*, ed. by Thomas J. Samuelian and Michael E. Stone, (= *University of Pennsylvania Armenian Texts and Studies* 6), 1984, 142-160.
- 85 Bygger det armeniske ny Testamente på syrisk eller græsk forlæg? I-II, i: *DTT* 48 (1985), 25-50 og 153-171.
- 86 Severian of Gabala: Fragments of the Aucher Collection in Galata MS 54, i: *Armenian Studies (Études arméniennes) in memoriam Haïg Berbérian*, ed. Dickran Kouymjian, Lisboa 1986, 477-487.
- 86 Den jødiske hellige skrift og jødiske traditioner hos en kristen syrisk forfatter i 4. årh, i: *Judendom och kristendom under de första århundradena*, red. af Sten Hidal m.fl., vol. 2, Stavanger-Oslo-Bergen-Tromsø 1986, 220-228.
- 86 Sprog, nation og religion. Nogle oldkirkelige observationer, i: *Sprogets mesterskab. Festskrift til Johannes Sløks 70-årsdag*, red. af Kjeld Holm og Jan Lindhardt, Århus 1986, 83-108.

- 87 The Syriac Translation of the Old Testament - as Evidenced around the Middle of the Fourth Century (in Eusebius of Emesa), i: SJOT 1 (1987), 66-86.
- 89 Evidence of the Syriac Bible Translation in Greek Fathers of the 4th and 5th Centuries, i: Studia Patristica 19, ed. E.A. Livingstone, Leuven 1989, 366-371.
- 89 Oldkirkens skriftudlægning, i: Skriftsyn og metode. Om den nytestamentlige hermeneutik, red. af Sigfred Pedersen, (= Dansk kommentar til Det nye Testamente 1), Århus: Aarhus Universitetsforlag 1989, 73-92.
- 90 The Question of the Syrian Background of the Early Armenian Church, i: Studia Patristica 18.4, ed. E.A. Livingstone, Kalamazoo, Mich. 1990, 255-262.
- 93 Armenian Texts, Tasks and Tools. Red. af Henning Lehmann og J.J.S. Weitenberg. (= Acta Jutlandica 69.1, Humanities Series 68), Århus: Aarhus Universitetsforlag 1993, 128 s.
- 93 What Translators Veil and Reveal. Observations on two Armenian Translations of one Greek Homily, i: Armenian Texts, Tasks and Tools, ed. Henning Lehmann and J.J.S. Weitenberg, (= Acta Jutlandica 69.1, Humanities Series 68), Århus: Aarhus Universitetsforlag 1993, 75-84.
- 95 The noble art of abbreviating. In the light of some texts attributed to Severian of Gabala, i: Proceedings of the Danish Institute at Athens I, ed. Søren Dietz, Athens 1995, 221-227.
- 96 The so-called »Absurd« Punctuation in John 1,3-4. Neglected Witnesses of the Old Church, i: Proceedings of the Fifth International Conference on Armenian Linguistics . . . , ed. Dora Sakayan, (= Anatolian and Caucasian Studies), New York: Caravan Books 1996, 45-52.
- 99 Theodorets modersmål – et åbent eller lukket spørgsmål? i: Ordet og livet, festskrift til Christian Thodberg, red. af Carsten Bach-Nielsen m.fl., Århus: Aarhus Universitetsforlag 1999, 43-65.

Leopold, Anita, religionshistoriker, ph.d. 2004

- 95 Krista Nørgaard og Anita Leopold: Sandhedens evangelium og det mystiske sprog, i: Papyrus 15 (1995), 2-3 og 20-26.
- 97 »Du tager fejl Samael«. Samtidens syn på gnostikerne – eller et perspektiv på ekstrem religion, i: Chaos 28 (1997), 7-19.

Lerdam, Henrik, f. 55, historiker, ph.d. 2001, ekstern lektor ved Københavns Univ.

- 98 Danske middelalderforskere – en oversigt. (= Skrifter udg. af Inst. for Historie ved Københavns Univ. 19), Kbh.: Museum Tusulanum 1998, 162 s.

Lindhardt, Jan, f. 38, teolog, dr.theol. 83, biskop i Roskilde

- 87 Fra tale til tanke. Hovedlinjer i den europæiske idehistorie. Kbh.: Aschehoug 1987, 160 s. [2. udg. 2000].

Lindhardt, P.G., 1910-88, teolog, dr.theol. 39, prof. i kirkehistorie ved Aarhus Univ.

- 60 Stat og kirke. Kbh.: Hans Reitzel 1960, 168 s. [2. rev. udg. Kbh. 1967].

Madsen, Hildegard, nonne OSB.

- 85 Munkevæsenets oprindelse, i: Det europæiske klostervæsen, ed. Hans Jørgen Frederiksen, (= Acta Jutlandica LIX, Teologisk serie 13), Århus 1985, 9-34.

Madsen, Ole Skjerbæk, f. 47, teolog, præst

- 73 Nadverbønnerne i de ægyptiske liturgier frem til den arabiske periode. Kbh. 1973, 108 s.

Messerschmidt, Hubert, 1893-1979, teolog, katolsk biskop

- 65 Bodens sakramente og den kirkelige bodspraksis ned gennem tiderne, i: *Lumen* 8 (1965), 129-156.

Mikkelsen, Gunner Bjerg, filolog, ph.d.

- 96 *Bibliographia Manichaica. A Comprehensive Bibliography of Manichaeism through 1996.* (= *Corpus Fontium Manichaerum, Series Subsidia 1*), Turnhout: Brepols 1996, XLVI+314 s.

Munck, Johannes, 1904-65, teolog, ekseget, dr.theol. 33, prof. ved Aarhus Univ.

- 60 Bemerkungen zum koptischen Thomasevangelium, i: *STh* 14 (1960), 130-147.
 60 Judekristendomen efter apostlarnas dagar, i: *Svensk exegetisk årsbok* 25 (1960), 78-96.
 61 Det Ny Testamente og gnosticisismen, i: *DTT* 24 (1961), 65-78.
 62 Die Tradition über das Matthäusevangelium bei Papias, i: *Neotestamentica et Patristica. Eine Freundesgabe, Herrn Prof. Dr. Oscar Cullmann zu seinem 60. Geburtstag überreicht*, Leiden: E.J. Brill 1962, 249-260.
 63 *Evangelium Veritatis and the Greek Usage as to Book Titles*, i: *STh* 17 (1963), 133-138.
 65 *Primitive Jewish Christianity and Later Jewish Christianity: Continuation or Rupture? i: Aspects du Judéo-Christianisme*, (= *Bibliothèque des Centres d'Études Supérieures Spécialisés / Travaux du Centre d'Études Supérieures Spécialisé d'Histoire des Religions de Strasbourg*), Paris 1965, 77-93.

Müller, Mogens, f. 46, teolog, ekseget, dr.theol. 84, prof. ved Københavns Univ.

- 81 Bibliografi [over Torben Christensens forfatterskab], i: *Torben Christensen, Kirkehistoriske afhandlinger*, Kbh.: Gad 1981, 167-170.
 83 Olof Linton-bibliografi, i: *DTT* 46 (1983), 59-65.
 84 *Der Ausdruck »Menschensohn« in den Evangelien. Voraussetzungen und Bedeutung.* (= *Acta Theologica Danica* 17), Leiden: E.J. Brill 1984, XII+279 s. [Oldkirkelig fortolkningshistorie i Exkurs B og C, s. 33-44].
 85 *Barnabas' brev, indledt og oversat af Mogens Müller*, i: *De apostolske Fædre i dansk oversættelse*, red. af Niels Jørgen Cappelørn m.fl., Kbh.: Det danske Bibelselskab 1985, 189-221.
 88 *Jødedommens Bibel på nytestamentlig tid og den kristne Bibel. Hebraica sive Graeca veritas?* i: *DTT* 51 (1988), 220-237.
 88 *Graeca sive Hebraica veritas? Forsvaret for Septuaginta i Oldkirken*, i: *Det gamle Testamente og den kristne fortolkning*, red. af Karin Friis Plum og Geert Hallböck, (= *Forum for bibelsk eksegesi* 1), Kbh.: Museum Tusulanum 1988, 117-137.
 89 *Hebraica sive Graeca veritas. The Jewish Bible at the Time of the New Testament and the Christian Bible*, i: *SJOT* 3 (1989), 55-71.
 89 *Graeca sive Hebraica veritas? The Defence of the Septuagint in the Early Church*, i: *SJOT* 3 (1989), 103-124.

- 90 *Translatio et interpretatio*. Om den antikke bibeloversættelses væsen, i: DTT 53 (1990), 260-277.
- 91 *Gnostikerne og Bibelen*. Ptolemæus og hans brev til Flora. Indledning, oversættelse og kommentar af Mogens Müller. (= Tekst og Tolkning. Monografier udg. af Institut for Bibelsk Eksegese 9), Kbh.: Akademisk Forlag 1991, 111 s.
- 91 Torben Christensen-bibliografi, i: DTT 54 (1991), 55-62.
- 92 Bent Noack-bibliografi 1975 (1944) – 1992. Udarbejdet af Jakob H. Grønbæk og Mogens Müller, i: Bent Noack, *Fra det exegetiske værksted*, Kbh. 1992, 303-310.
- 92 *Septuaginta som den nytestamentlige menigheds Bibel*. Nogle overvejelser, i: Pfb 82 (1992) 945-954.
- 93 *The Septuagint as the Bible of the New Testament Church*. Some Reflections, i: SJOT 7 (1993), 194-207.
- 94 *Kirkens første Bibel*. *Hebraica sive Graeca veritas?* Frederiksberg: Anis 1994, XVI+152 s.
- 94 *Jøder og jødedom som teologisk problem i oldkirken*, i: *Fra dybet*. Festskrift til John Strange i anledning af 60 års fødselsdagen den 20. juli 1994, red. af Niels Peter Lemche og Mogens Müller, (= Forum for bibelsk eksegese 5), Kbh.: Museum Tusculanum 1994, 180-192.
- 95 *Jødekristendommen og fremvæksten af kirkelig ortodoksi*, i: *Patristica Nordica* 4, (= Religio 44, Skrifter utgivna av Teologiska Institutionen i Lund), Lund 1995, 15-38.
- 95 *Kampen om Skriften og pagten*, i: *Tidsskrift for Teologi og Kirke* 66 (1995), 247-260.
- 96 *The first Bible of the Church – a plea for the Septuagint*. (= *Journal for the Study of the Old Testament*, Supplement Series 206), Sheffield: Sheffield Academic Press 1996, 163 s.
- 96 »Forstår du også det, du læser?« *Da Det Gamle Testamente blev en kristen bog*, i: *Vartovbogen* 1996, 120-134.
- 96 Niels Hyldahl-bibliografi, i: *Tro og historie*. Festskrift til Niels Hyldahl. I anledning af 65 års fødselsdagen den 30. december 1995, (= Forum for bibelsk eksegese 7), Kbh. 1996, 301-313.
- 97 *Det Gamle Testamente som kristen bog*. Frederiksberg: Anis 1997, 92 s. [Især kap. 4: *Det Gamle Testamente som kristen bog i 2. årh.*].

Mynster, Lars, f. 59, teolog, sognepræst

- 90 *Kejser Julian mod Galilæerne*. Oversat og kommenteret af Lars Mynster. Kbh.: Museum Tusculanum 1990, 272 s.

Møller Jensen, Brian, f. 48, klassisk filolog, ph.d. 99, lektor

- 86 *Maria besøger St. Gallen og Anselm*, i: *Maria - hver tid sit billede*, red. af Anna Marie Aagaard og E.M. Wiberg Pedersen, Århus 1986, 35-48.
- 98 *Benedikts regel*. Oversættelse, indledning og kommentar af Brian Møller Jensen. Kbh.: Tusculanum 1998, 186 s.

Neergaard, Carl Johan B., f. 24, teolog, sognepræst

- 00 *Apostlen Andreas*. *Bibelens og legendernes billede*. Odense: Odense Universitetsforlag 2000, 104 s.

Nepper-Christensen, Poul, 1916-98, teolog, dr.theol. 58, provst, docent

91 Apostlen Matthæus og Matthæusevangeliet, i: DTT 54 (1991), 95-112.

Nielsen, Eduard, f. 23, teolog, dr.theol. 55, prof. ved Københavns Univ.

65 Gads danske bibelleksikon. Red. af Eduard Nielsen og Bent Noack. Kbh.: Gad 1965-66, 2 bind, 1204+1256 sp.

81 Gads danske bibelleksikon. Red. af Eduard Nielsen og Bent Noack. 2. oplag [ny udgave]. Kbh.: Gad 1981-82, 3 bind, 840+788+816 sp.

Nielsen, Hanne Sigismund, klassisk arkæolog, ph.d., ass. prof. i Calgary

93 Skyldige følelser og gudsfrygt. Om valget af epiteter i hedensk og kristent indskriftsmateriale fra Rom, i: Ordet, kirken og kulturen, red. af Carsten Bach-Nielsen m.fl., Århus 1993, 28-40.

Nielsen, Inge, f. 50, klassisk arkæolog, dr.phil. 90

93 Det kristne syn på den romerske badeinstitution, i: RvT 22 (1993), 81-86.

Nielsen, Tage, f. 17, teolog, provst

66 Barsedåb i oldkirken, i: Aalborg Stiftsbog 1966, 25-33.

Noack, Bent, 1915-2004, teolog, dr.theol. 48, prof. ved Københavns Univ., rektor ved Præstehøjskolen

62 Det nye Testamente og de første kristne årtier. Kbh.: Gad 1962, 243 s. [Flere efterfølgende oplag, 12. oplag 1998].

62 Er Essæerne omtalt i De sibyllinske orakler? i: DTT 25 (1962), 176-189.

62 Evangelier uden for det nye testamente, i: Kirkens Verden 4 (1962), 90-96.

63 Are the Essenes Referred to in the Sibylline Oracles? i: STh 17 (1963), 90-102.

63 Sibyllinske Orakler. [Oversættelse ved Bent Noack]. i: De gammeltestamentlige Pseudepigrapher, Kbh. 1963, 441-508.

65 Gads danske bibelleksikon. Red. af Eduard Nielsen og Bent Noack. Kbh.: Gad 1965-66, 2 bind, 1204+1256 sp.

65 Der hervorragende Mann und der beste der Hebräer. Bemerkungen zu Or.Sib. V,256-259, i: Annual of the Swedish Theological Institute 3 (Leiden 1964, trykt 1965), 122-146. [Dansk version i Bent Noack, Fra det exegetiske værksted, Kbh. 1992, 226-247.

66 De sibyllinske oraklers baggrund, i: Svensk exegetisk årsbok 31 (1966), 64-79. [Tysk oversættelse i 1977].

75 Oldkirkelige homilier. Om Henning J. Lehmanns disputats »Per Piscatores«, i: DTT 38 (1975), 281-296.

76 Der zeitgeschichtliche Hintergrund der Oracula Sibyllina, i: Theologie aus dem Norden, (= Studien zum Neuen Testament und seiner Umwelt, A2), Freistadt 1976, 167-190.

78 Om påskedateringsproblemet, i: DTT 41 (1978), 176-192.

81 Gads danske bibelleksikon. Red. af Eduard Nielsen og Bent Noack. 2. oplag [ny udgave]. Kbh.: Gad 1981-82, 3 bind, 840+788+816 sp.

82 Dåben i Didake, i: Dåben i Ny Testamente, red. af Sigfred Pedersen, Århus: Aros 1982, 246-265.

- 85 Didakè, indledt og oversat af Bent Noack, i: De apostolske Fædre i dansk oversættelse, red. af N.J. Cappelørn m.fl., Kbh.: Det danske Bibelselskab 1985, 19-42.
- 92 Fra det exegetiske værksted. Artikler og notater. Udgivet af Institut for Ny Testamente, Aarhus Univ., red. af Sigfred Pedersen. Kbh.: Gad 1992, 310 s.
- 92 Den ypperste mand og den bedste hebræer, Or.Sib. V,256-259, i: Bent Noack, Fra det exegetiske værksted, Kbh. 1992, 226-247. [Tysk original 1964].
- 92 Gregor den Store: Prædiken holdt for folket i den salige apostel Peters basilika på Kristi Himmelfartsdag, oversat af Bent Noack, i: Alle vort livs mysterier, red. af Anna Marie Aagaard, Frederiksberg: Anis 1992, 117-125.
- 94 Gregor af Nyssa: Over Fadervor. Oversættelse og indledning ved Bent Noack, i: Gregor af Nyssa, En oversættelse af »Over Fadervor« og »Mod skæbnetroen« med indledning af Anna Marie Aagaard. Frederiksberg: Anis 1994, 44-92.

Noe-Nygaard, Helge, f. 14, cand.mag., lærer, frimenighedspræst

- 66 Menighed og gudstjeneste i lys af oldkirken, i: Pfb 56 (1966), 49-54.

Nørager Pedersen, A.F., f. 18, teolog, res. kapellan

- 59 Gudstjenestens teologi. (= Berlingske Leksikon Bibliotek), Kbh.: Berlingske 1959, 237 s.
- 80 Prædikenens idéhistorie. Kbh.: Gyldendal 1980, 390 s.

Olesen, Elith, f. 22, teolog, dr.theol. 96, sognepræst

- 69 Diakonien i kirkens historie. (Vedlagt Diakonihistoriske tekster). Kbh. 1969, 260+48 s. [Ny rev. udgave 1976].

Olsen, Elith Bjarne, f. 46, forfatter

- 97 Elith Bjarne Olsen: Antisemitismens rødder. Forlaget Olsen 1997, 164 s.

Ostenfeld, Erik, klassisk filolog, dr.phil., lektor ved Aarhus Univ.

- 80 Augustin om perception, i: Studier i antik og middelalderlig filosofi og idéhistorie, ed. Johnny Christensen, (= Museum Tusculanum 40-43), Kbh. 1980, 447-463.

Pedersen, Jørgen, 1919-97, teolog, lektor ved Københavns Univ.

- 65 Augustin. Med indledning, oversættelse og noter af Jørgen Pedersen. (= De store tænkere. Berlingske Filosofi Bibliotek), Kbh. 1965, 240 s.
- 78 Den latinske hymne i tusinde år. Et essay til indføring, i: Hymnologiske Meddelelser 7 (Kbh. 1978), 192-228 og 8 (Kbh. 1979), 36-90.
- 88 Prior omnium sapientia. Om visdomsbegrebet og visdomsidealet i Augustins hovedskrifter, I-II, i: DTT 51 (1988), 161-181 og 263-276.
- 90 Strukturer i kontinuitet og forvandling: Fra den augustinsk-middelalderlige artifex-model til den romantisk-moderne Store Kannikestræde-model, i: Fønix 14 (1990), 166-186.
- 91 Fra Augustin til Johs. V. Jensen. Essays og afhandlinger. Kbh.: Museum Tusculanum 1991, 334 s.
- 91 Gudserkendelse og gudsbillede i Augustins De Trinitate, i: Jørgen Pedersen, Fra Augustin til Johs. V. Jensen. Essays og afhandlinger, Kbh. 1991, 9-39.

Pedersen, Kirsten Helle, f. 48

- 76 [Sammen med] Finn Erik Steffensen: De romerske kristenforfølgelser. En udvalgt og kommenteret bibliografi. (= Skrifter fra Institut for Historie og Samfundsvidenskab, Odense Univ., Historie 16), Odense 1976, 66 s.

Pedersen, Nils Arne, f. 59, teolog, dr.theol. 96, lektor ved Aarhus Univ.

- 88 Early Manichaean Christology, primarily in Western Sources, i: *Manichaean Studies*, ed. Peter Bryder, Lund 1988, 157-190.
- 90 Between Essence and Existence, A Paradox of the Manichaean System in the Coptic Texts, i: *Rivista degli studi orientali* 63 (Roma 1990), 45-64.
- 91 Preliminary Remarks on a New Edition of the Manichaean Homilies, i: *Manichaica Selecta I. Studies presented to Prof. Julien Ries*, ed. Alois van Tongerloo and Søren Giversen, Lovanii 1991, 285-288.
- 91 [Anm. af] Thomasevangeliet ved Søren Giversen, Gyldendal, Kbh. 1990, i: *RvT* 18 (1991), 116-122.
- 93 Some Comments on the Relationship between Marcionism and Manichaeism, i: *Apocryphon Severini*, ed. Per Bilde m.fl., Aarhus 1993, 166-177.
- 93 Manikæerne i Ægypten. Deres litteratur og eksempler på deres tilpasning til andre religioner, i: *RvT* 22 (1993), 67-80.
- 94 Manikæismen – en religion på vandring, i: *Chaos* 22 (1994), 45-71.
- 95 Manikæernes forståelse af det »skønne«, deres hymner og den unge Augustin, i: *Prismer. Semesterskrift fra Tværfag (= Musik og æstetik i middelalderen)*, Det humanistiske Fakultet, Aarhus Univ. 1995, 60-82
- 96 Studies in »The Sermon on the Great War«. Investigations of a Manichaean-Coptic text from the fourth century. Århus: Aarhus Universitetsforlag 1996, 512 s. [Disp. ved Aarhus Univ.].
- 96 Det onde som evigt princip eller som et produkt af menneskets frie valg. Om Titus af Bostras traktat Fire bøger mod manikæerne, i: *DTT* 59 (1996), 241-265.
- 97 Den kristne kirkes holdning til selvmord i det 2. og 3. århundrede, i: *DTT* 60 (1997), 241-289.
- 97 Kopternes omvendelse til kristendommen og tilblivelsen af deres skriftsprog og bibeloversættelse, i: *RvT* 32 (1998), 51-74.
- 97 A Manichaean Historical Text, i: *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphie* 119 (1997), 193-201.

Pedersen, Olaf, 1920-97, videnskabshistoriker, dr.phil. 56, prof. ved Aarhus Univ.

- 83 The Ecclesiastical Calendar and the Life of the Church, i: *Gregorian Reform of the Calendar*, ed. Coyne, Hoskin & Pedersen, Vatican City 1983, 17-74.
- 96 Naturerkendelse og Theologi i historisk belysning. Herning: Poul Kristensen 1996, 460 s. [Om den oldkirkelige periode s. 105-187].

Pedersen, Sigfred, f. 32, teolog, ekseget, lektor ved Aarhus Univ.

- 76 Kanon-spørgsmålet som historisk og teologisk problem, i: *Nyttestamentlige Studier*, udgivelse fra Institut for Ny Testamente ved Aarhus Univ., red. af Sigfred Pedersen, Århus 1976, 298-358.
- 89 Betegnelsen parable i den antikke kontekst, i: *Skriftsyn og metode. Om den nyttestamentlige hermeneutik*, red. af Sigfred Pedersen, (= Dansk kommentar til Det nye Testamente 1), Århus: Aarhus Universitetsforlag 1989, 50-72.

- 94 Den nytestamentlige tids historie. Redigeret af Sigfred Pedersen. (= Dansk kommentar til Det nye Testamente 2), Århus: Aarhus Universitetsforlag 1994, 489 s. + 16 sider plancher.

Pentz, Peter, f. 56, dr.phil., museumsinspektør ved Nationalmuseet

- 83 Steffen Trolle & Peter Pentz: Den hellige Grav i Jerusalem, i: Nationalmuseets Arbejdsmark, Kbh. 1983, 97-112.
 90 En nyfunden basilika i Nordafrika – Fethi Bejaoui, i: Nationalmuseets Arbejdsmark, Kbh. 1990, 47-60.
 96 Simon Søjlehelgen, i: Sfinx 19 (1996), 71-74.

Persiani, Giuseppe

- 97 Contributions sur l'authenticité de l'homélie chrysostomienne De Chananaea (CPG 4529), i: CM 48 (1997), 283-307.
 97 Helios den altskuende i Iohannes Chrysostomos, i: Holger Friis Johansen 1927-1996, Et mindeskrift, red. af. Kristine Jakobsen, Århus: Agora 1997.
 98 Notes sur les deux antiques versions latine de l'homélie chrysostomienne De Chananaea (CPG 4529), i: CM 49 (1998), 69-93.

Petersen, Erik, klassisk filolog, seniorforsker ved Det Kongelige Bibliotek

- 74 [Oversættelse af latinske tekster], i: Leif Grane, Kirken i historien. De første otte århundreder. Med et udvalg af tekster. Kbh. 1973.
 80 Augustinus redivivus. Nogle bemærkninger om Bekendelsernes Augustin og Augustins bekendelser i Petrarcas latinske forfatterskab, i: Studier i antik og middelalderlig filosofi og idéhistorie, ed. Johnny Christensen, (= Museum Tusulanum 40-43), Kbh. 1980, 629-649.

Petersen, Helge, f. 24, teolog, lic.theol. 69, dr.theol.h.c. 97, sognepræst

(efter ca. 1972, se: *Haystrup, Helge*)

- 60 Johannes Chrysostomos' skrift om præsteembedet, i: DTT 23 (1960), 1-10.
 61 Donatismens opstaaen og teologiske baggrund, i: DTT 24 (1961), 111-125. [Svensk oversættelse i Häfte för kyrka och teologi 2 (1981), 13-27].
 61 Kathedra og presbyterium. Om det oldkristne kirkerums disposition, i: DTT 24 (1961), 43-49.
 62 Den senantikke dobbeltkirke i Aquileja og dens anvendelse, i: DTT 25 (1962), 48-59.
 64 Anastasisrotunde eller atrium [om det konstantinske gravkirkeanlæg], i: DTT 27 (1964), 48-54.
 66 Studier i Johannes Chrysostomos' asketiske ungdomsskrifter. (= Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning 260), Kbh. 1966, 35 s.
 68 Hellighed og autoritet i oldkirken. En konfrontation udfra Augustins De baptismo af to kirkesyn. Kbh. 1968, 288 s. [Licentiatafhandling].
 69 Helge Petersen: Hortius' Paradisus Præsens. Vægmaleriet i Theodorus' kirkesal, i: DTT 32 (1969), 23-33.
 70 Augustin som skriftfortolker belyst ud fra hans skriftbrug i »De baptismo«, i: DTT 33 (1970), 184-203.

Petersen, Tage, f. 65, religionshistoriker, ph.d. 2003

- 97 Hor, pæderasti og børnedrab i religion, retorik og litteratur. En undersøgelse af påstanden om libertinsk gnosis i det 2. århundrede. Speciale i religionshistorie, Københavns Univ. 1997.
- 99 Gnostisk libertinisme, i: *Chaos* 31 (1999), 57-71.

Pinborg, Jan, 1937-82, klassisk filolog

- 62 Das Sprachdenken der Stoa und Augustins Dialektik, i: *CM* 23 (1962), 148-177.
- 75 Augustine: De dialecta. Transl. with introduction and notes by Darrell Jackson, from the text newly ed. by Jan Pinborg. (= Synthese historical library 16), Dordrecht: D. Reidel 1975, XI+151 s.

Podemann Sørensen, Jørgen, religionshistoriker, lektor ved Københavns Univ.

- 89 Attis or Osiris? Firmicus Maternus, De errore 22, i: *Rethinking religion*, ed. Jørgen Podemann Sørensen, (= *Opuscula Graecolatina*, Suppl. *Musei Tusculani* 30), Copenhagen: Museum Tusculanum 1989, 73-86.

Pontoppidan Thyssen, Henrik, f. 48, teolog, ph.d. 98

- 95 Kulturmødet mellem jødedom, kristendom og græsk civilisation, i: *Det andet og tredje århundrede*, (= *Themata* 9), Århus: Agora 1995, 24-41.
- 96 Justin: Apologier. Oversættelse med indledning og kommentar ved Henrik Pontoppidan Thyssen. (= *Bibel og historie* 18), Århus: Aarhus Universitetsforlag 1996, 160 s.

Poulsen, Birte, klassisk arkæolog, lektor ved Aarhus Univ.

- 93 The Dioscuri and the Saints, i: *Analecta Romana Instituti Danici* 21 (Rom 1993), 141-152.

Preben-Hansen, Klara, cand.mag.

- 98 Dionysios Areopagiten: Den mystiske teologi. De guddommelige navne. Oversat fra græsk og med efterskrift af Klara Preben-Hansen, med indledning af C.E. Rolt. (= *Visdomsbøgerne*), Kbh.: Ansgars Forlag 1998, 197 s.

Refshauge, Ebba, f. 24, teolog, sognepræst

- 84 Tårebrevet. (= *Bibel og historie* 6), Kbh.: Gad 1984, 230 s.

Rude, Poul, cand.mag, gymnasielektor i historie og fransk

- 70 Kirken under kejserne. (= *Gjellerups Verdenshistorie*), Kbh. 1970, 154 sp.

Ræbild, Chr., 1902-88, teolog og filolog, gymnasielektor og rektor

- 76 Codex Sangallensis (D, d), i: *DTT* 39 (1976), 134-143.

Raasted, Jørgen, 1927-95, filolog og musikforsker, lektor ved Københavns Univ.

- 61 A Fragment of an Unidentified Latin Sermon, textually related to Ps.-Augustinus Sermo 106, i: *Studia Patristica* 3, (= *Texte und Untersuchungen* 78), Berlin 1961, 108-115.
- 62 A Primitive Palaeobyzantine Musical Notation, i: *CM* 23 (1962), 302-310.
- 66 Intonation Formulas and Modal Signatures in Byzantine Musical Manuscripts. (= *Monumenta Musicae Byzantinae*, Series *Subsidia* 7), Copenhagen: Munksgaard 1966, 238 s.

- 68 *Hirmologium Sabbaiticum*. Ed. Jørgen Raasted. (= *Monumenta Musicae Byzantinae* 8), Copenhagen 1968-1970, 3 bind. [Reproduction intégrale du Cod. Saba 83].
- 79 Jørgen Raasted: *Musical Notation and Quasi Notation in Syro-Melchite Liturgical Manuscripts*, i: *Cahiers de l'Institut du Moyen Age Grec et Latin* 31A-31B, Copenhagen 1979.
- 80 *Nærlæsning og filologisk metode. Om Origenes' Bibelfortolkning*, i: *Studier i antik og middelalderlig filosofi og idéhistorie*, ed. Johnny Christensen, (= *Museum Tusulanum* 40-43), Kbh. 1980, 481-494.
- 95 *Paleobyzantine Notations. A Reconsideration of the Source Material*. Ed. Jørgen Raasted & Christian Troelsgård. Hernen: A.A. Bredins Foundation 1995, VII+172 s.

Saxe, Poul, f. 22, teolog, studielektor

- 67 *Kirkehistorie*. 2. ændrede udg. Kbh.: Nyt Nordisk Forlag 1967, 384 s. [1. udg. i 2 bind 1959-60].
- 75 *Politik og ideer i kirkens historie*. Kbh. 1975, 131 s. [Flere efterfølgende oplag].

Schartau, Bjarne, klassisk filolog

- 74 B. Schartau – O.L. Smith: *Towards a descriptive catalogue of the greek manuscripts of the Royal Library*, Copenhagen, i: *Scriptorium* 28 (1974), 332-338.
- 94 *Codices Graeci Haunienses. Ein descriptiver Katalog des griechischen Handschriftenbestandes der Königlichen Bibliothek Kopenhagen*. (= *Danish Humanist Texts and Studies* 9), Kbh.: Det kongelige Bibliotek 1994.

Schjørring, Jens Holger, f. 42, teolog, dr.theol. 79, prof. i kirkehistorie ved Aarhus Univ.

- 90 *Grundtvigs billedsprog - og den kirkelige anskuelse*. [Heri om Grundtvig og Irenæus, s. 87-112]. (= *Skrifter udgivet af Grundtvig-Selskabet* 21), Kbh.: Anis 1990, 193 s.

Schmedes, Tine, f. 46, skuespiller og forfatter

- 78 *Evangeliet efter Thomas*. Afskrevet af Tine Schmedes. Oversat fra koptisk. Odense 1978, 128 s.

Skovmand, Marianne Aagaard, f. 63, teolog, ph.d. 97, forskningsadjunkt, sognepræst

- 93 *Erindringen om lysets rod. Opvækkelse og frelse i gnostisk kontekst*, i: *Fønix* 17.4 (1993), 46-57.
- 94 *Sophia. The personified Jewish Wisdom Figure in Gnosticism*, i: *Gender-Nature-Culture. Feminist Research Network Paper* 10, Odense Universitet 1994, 5-17.
- 97 *Guds rige i Thomasevangeliets lignelser. En teologisk motivanalyse*. Århus: Institut for Gammel og Ny Testamente, Aarhus Univ. 1997, 182 s. [Ph.d-afh.].
- 99 *Historien om Jesus og Jesus i historien*. Red. af Marianne Aagaard Skovmand og Søren Giversen. Søborg: DR Multimedie 1999, 335 s.
- 99 *Jesus og Visdommen. Thomasevangeliets Jesusbillede*, i: *Historien om Jesus og Jesus i historien*, red. af Marianne Aagaard Skovmand og Søren Giversen, Søborg: DR Multimedie 1999, 53-64.
- 00 *Thomasevangeliet anno 2000*, i: *Bibiana* 1.2 (2000), 7-13.

Sløk, Johannes, 1916-2001, teolog, dr.theol. 47, prof. ved Aarhus Univ.

- 63 Kristen moral før og nu. (= Falkebog 5), Kbh.: Hans Reitzel 1963, 180 s. [1. udg. 1959, flere efterfølgende oplag].
- 72 Kristen moral før og nå. Med innl. av Per Lønning. Overs. av Per Haga. (= Cappelen's almanakker), Oslo 1972, 223 s. [Dansk original 1959].

Smedegaard Andersen, Lisbeth, f. 34, teolog og kunsthistoriker, sognepræst

- 93 Ecce homo. Kristusfremstillinger i kunsten. Frederiksberg: Anis 1993, 288 s.

Steffensen, Finn Erik, f. 42, historiker

- 71 Kilder til belysning af forholdet mellem romerriget og de kristne samt den romerske Peterstradition. Institut for Oldtids- og Middelalderforskning: Aarhus Univ. 1971, 226 bl.
- 75 De romerske kristenforfølgelser. (= Historiske kildehæfter), Kbh.: Gyldendal 1975, 105 s.
- 76 Kirsten Helle Pedersen og Finn Erik Steffensen: De romerske kristenforfølgelser. En udvalgt og kommenteret bibliografi. (= Skrifter fra Institut for Historie og Samfundsvidenskab, Odense Univ., Historie 16), Odense 1976, 66 s.

Stoffregen Pedersen, Kirsten, f. 32, dr. 95, ortodoks nonne. Andre navneformer: Kirsten Pedersen, Søster Abraham

- 70 Anarôt avôt. Fædrenes udtalelser. Samling af nogle af de græske kirkefædres sentenser, oversat efter Mignes, Patrologia Græca, t. 45, s. 71 ff. til hebraisk af Kirsten Pedersen (Søster Avraham). Jerusalem 1970. [Duplikeret].
- 89 [Kirsten Pedersen:] Traditional Ethiopian Exegesis of the Book of Psalms. [Jerusalem] 1989, 277 bl. [Submitted to the Senate of the Hebrew University on December 3rd, 1989].
- 90 Les Éthiopiens. (= Fils d'Abraham), Turnhout: Éditions Brepols 1990, 197 s.
- 93 Gli Etiopi. Schio: Interlogos 1993, 266 s. [Fransk original 1990].
- 94 Die äthiopische Kirche von Afrika bis nach Jerusalem. 2000 Jahre afrikanisches Christentum. (= Kleine Schriftenreihe 21), Trier: Kulturverein Aphorisma 1994, 44 s. [3. Auflage 1998].
- 95 Traditional Ethiopian Exegesis of the Book of Psalms. (= Äthiopistische Forschungen 36), Wiesbaden: Harrassowitz Verlag 1995, VII+302 s. [Diss.].
- 96 The Ethiopian Church and its community in Jerusalem. 2nd improved edition. Trier 1996, 47 s.
- 97 The Amharic Andemta Commentary of the Abraham Stories, Genesis 11,24 - 25,14, i: The Book of Genesis in Jewish and Oriental Christian Interpretation ... ed. Judith Frishmann and Lucas van Rompay, (= Traditio exegetica Graeca 5), Lovanii: Peeters 1997, 253-261.
- 98 De kristne i Det hellige Land. Valby: Unitas 1998, 188 s.

Stolt, Jan, f. 32, teolog, sognepræst

- 77 Om dateringen af Apokalypsen, i: DTT 40 (1977), 202-207.

Søby Christensen, Arne, f. 45, historiker, dr.phil. 2002, lektor ved Københavns Univ.

- 74 En kritisk redegørelse for den nyere forskning om det juridiske grundlag for de romerske kristendomsforfølgelser indtil ca. år. 250. Utrykt prisopgave, Kbh. 1974.

- 77 Kristenforfølgelserne i Rom indtil år 250. En forskningsdiskussion. (= Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning 292), Kbh. 1977, 86 s.
- 80 Lactantius the Historian. An Analysis of the De mortibus persecutorum. (= Opuscula Graecolatina 21), Kbh. 1980, 119 s.
- 88 The Vita of Saint Germanus of Auxerre and Fifth-Century History, i: Studies in Ancient History and Numismatics presented to Rudi Thomsen, red. af Erik Christiansen, Århus 1988, 224-231
- 99 Cassiodorus and the Making of a History of the Goths, i: Analecta Romana Instituti Danici 26 (1999), 173-177.

Søe, N.H., 1895-1978, teolog, prof. ved Københavns Univ.

- 61 Sådan blev Roms biskop pave, i: Kirkens Verden 3 (1961), 225-232.

Tamm, Ditlev, f. 46, jurist, dr. jur. 77, dr.phil. 84, prof. i retshistorie ved KU

- 86 Kejserdømmets antijødiske lovgivning i det 4. århundrede, i: Judendom och kristendom under de första århundradena, red. af Sten Hidal m.fl., vol. 2, Stavanger-Oslo-Bergen-Tromsø 1986, 173-189.

Thaning, Kaj, 1904-94, teolog, dr.theol. 63, sognepræst i Asperup

- 63 Menneske først. Grundtvigs opgør med sig selv, bind I-III. [Heri et afsnit om Irenæus' indflydelse på Grundtvig]. Kbh. 1963.

Thodberg, Christian, f. 29, teolog, dr. phil. 66, prof. i praktisk teologi ved Aarhus Univ.

- 66 Der byzantinische Alleluiarionzyklus. Studien im kurzen Psaltikonstil. (= Monumenta Musicae Byzantinae, Series Subsidia 8), Copenhagen 1966, 239 s. [Disp. ved Københavns Univ.].
- 66 Den græske tidebøn, i: Dansk Kirkesangs Årsskrift 1965-66 (Kbh. 1966), 6-24. [Svensk version i Svenskt Gudstjänstliv 1966].
- 70 Dåben i Ny Testamente og den tidlige menigheds forståelse af Ny Testamente med henblik på dåben. Teologi og dåbsritual hos Luther og Grundtvig og hos os, i: Vartovbogen, Kbh. 1970, 16-55.
- 70 Fra Koumoulás til K.L. Aastrup, i: Kirkens Verden 12 (1970), 215-224.
- 72 Mine gerningers sump. Kontakion af Romanós. Oversat af Christian Thodberg. (= Under Guds Ord 197), Skive 1972, 4 s. [Ny udgave 1992].
- 73 Epistelens plads og mening i gudstjenesten. Foredrag på Skamlingsbanken den 23. maj 1973, i: Haderslev Stiftsbog, 2. rk. 8 (Haderslev 1973), 71-82.
- 74 1. Textrækkes oprindelse og teologi som impuls til en perikopereform i dag, i: Pfb 64 (Kbh. 1974), 49-60.
- 77 Det lys som ingen kan nå. Af Romanós. Oversat af Christian Thodberg. (= Under Guds Ord 225), Skive 1977, 4 s.
- 78 Et nyfødt barn, før evighed Gud. Kontakion af Romanós. Oversat af Christian Thodberg. (= Under Guds Ord 235), Skive 1978, 4 s. [Ny udgave 1992].
- 82 Perikopevalgets tekstforståelse og Ny Testamente med særligt henblik på dåben, i: Dåben i Ny Testamente. Udgivelse fra Institut for Ny Testamente ved Aarhus Univ., red. af Sigfred Pedersen, (= Teologiske Studier 9), Århus: Aros 1982, 266-291. [Endvidere trykt i: Nordisk Kollokvium for latinsk liturgiforskning 5, 14.-17. juni 1981 på Sandbjerg Slot. Inst. for Kirkehistorie, Århus Univ. 1982, 19-56.]

- 86 Liturgihistorisk oversigt over 1. tekstrækkes oprindelse, i: Fra tekst til prædiken. Prædikenvejledning til 1. tekstrække, red. af Niels Jørgen Cappelørn, Kbh.: Gad 1986, 9-21.
- 86 Ind i Paradis igen. [Oversættelse af kontakion af Romanos]. (= Under Guds Ord 278), Skive 1986, 4 s.
- 92 Indledning [til Alle vort livs mysterier], i: Alle vort livs mysterier, red. af Anna Marie Aagaard, Frederiksberg: Anis 1992, 9-29.
- 92 Romanos: Et nyfødt barn før evighed Gud. Oversat af Christian Thodberg, i: Alle vort livs mysterier, red. af Anna Marie Aagaard, Frederiksberg: Anis 1992, 101-116.
- 92 Romanos: Mine gerningers sump. Oversat af Christian Thodberg, i: Alle vort livs mysterier, red. af Anna Marie Aagaard, Frederiksberg: Anis 1992, 174-185. [Tidligere oversat 1972].
- 99 Dåben og dåbsritualets historie. Kbh.: Københavns Univ. 1999, 247 s. [Trykt som manuskript].
- 00 De gudstjenstlige læsninger som bibelsk teologi, i: Bibelsk teologi, red. af Sigfred Pedersen, Århus: Aarhus Universitetsforlag 2000, 257-299.

Thomsen, Henning, f. 56, teolog, rektor for Pastoralseminariet i Århus

- 93 Du som går ud fra den levende Gud. Bibelteologiske og teologihistoriske overvejelser over Helligånden. Red. af Henning Thomsen. (= Økumeniske Studier 4), Anis 1993, 216 s.

Thomsen, Niels, f. 38, teolog, frimenighedspræst, rektor for Præstehøjskolen

- 66 Gustav Brøndsted: Historie og Evangelium. Afhandlinger, Foredrag og Udkast, udgivet og indledt af Niels Thomsen, (= Kirkehistoriske Studier, II.23). Kbh. 1966, VIII+609 s.
- 66 Lighed med Gud hos Ignatius af Antiokia, i: DTT 29 (1966), 144-163.
- 68 Gudstjenestesynet – set fra en oldkirkelig vinkel, i: Pfb 58 (1968), 401-408.
- 72 Bibelen i den gamle kirke. (= Under Guds Ord 196), Skive 1972, 4 s.
- 75 Kulturkamp? Kristendom og »hedenskab« i senantikken, i: DTT 38 (1975), 49-57.
- 78 Den gamle Johannes i Efesus, i: Vartovbogen, Kbh. 1978, 18-31.
- 83 Grundtvig i oldkirkens spejl, i: Grundtvig og grundtvigianismen i nyt lys. Hovedtanker og udviklingslinjer i de senere års Grundtvigforskning, red. af Christian Thodberg og Anders Pontoppidan Thyssen, Århus: Anis 1983, 197-209.
- 85 Ignatius' breve, indledt og oversat af Niels Thomsen, i: De apostolske Fædre i dansk oversættelse, red. af Niels Jørgen Cappelørn m.fl., Kbh.: Det danske Bibelselskab 1985, 109-151.
- 86 Om lidelsen og martyriet hos Ignatius af Antiokia. (= Under Guds Ord 279), Skive 1986, 4 s.
- 86 Gnosticisms skønhed, i: Pfb 76 (1986), 249-257.
- 00 Teologi, historie og dogmatik, i: Fønix 24 (2000), 138-153. [Om Leif Granes oldkirkestudier].

Thomsen, Rudi, f. 18, oldtidshistoriker, dr.phil. 47, prof. i oldtidshistorie ved Aarhus Univ.

- 99 Byzans. Middelalderens Romerrige. (= Spørg Århus), Århus: Aarhus Universitetsforlag 1999, 176 s.

Thulstrup, Maria, f. 23, teolog, universitetsadjunkt, præst

- 81 Kierkegaard og kirkefædrene, i: Norsk teologisk tidsskrift 82 (1981), 129-140.
91 Kierkegaard i kristenlivets historie. Kbh.: C.A. Reitzel 1991, 270 s.

Tortzen, Chr. Gorm, f. 51, klassisk filolog, lektor ved Helsingør Gymnasium

- 83 Index codicum theologiae auctorum quorum fragmenta in Bibliotheca Regia Hafniensi asservatur. (= Specialhjælpemidler, Det kongelige Bibliotek, 7), Kbh. 1983, III+201+10 s.
84 Index codicum biblicorum, quorum fragmenta in Bibliotheca Regia Hafniensi asservantur. Kbh.: Institut for Græsk og Latinsk Middelalderfilologi 1984.

Trautner-Kromann, Hanne, f. 45, semitisk filolog, prof. ved Lunds Univ.

- 80 Jødedommens forhold til kristendommen belyst ved kilder fra Talmud Babli og Hs. Cod. Sim. Hebr. nr. 93. Kbh. s Univ., Inst. for Semitisk Filologi 1980, 2 bind. [Magisterkonferensafhandling].
81 Et hebraisk skrift mod kristendommen – fra år 53? En undersøgelse af Cod. Sim. Hebr. 93, i: Fund og forskning i Det kongelige Biblioteks Samlinger 25 (1981), 7-18.
91 Jødernes opfattelse af “de andre” i kristendommens første århundreder, i: Melan himmel och jord. Föreläsningar vid det nya Theologicums invigning i september 1990, (= Religio 35), Lund 1991, 65-79.
94 Jøderne under kristendommen. (= Mamrelund 7), Lunds Univ., Avd. för Judaistik 1994, 62 s.

Troelsgård, Christian, f. 58, klassisk filolog og musikhistoriker, ph.d. 93, lektor ved Københavns Univ.

- 87 Scientia Musica. Den antikke tradition i middelalderens musikteori, baseret på nogle undersøgelser af det antikke stof i nogle byzantinske og nogle middelalderlige traktater. Utrykt speciale ved Københavns Univ. 1987.
93 Den beneventanske sang. En før-gregoriansk sangtradition fra grænseområdet mellem Byzans og Vesteuropa, i: Musik og Forskning 18 (1992-93), 32-52.
95 Paleobyzantine Notations. A Reconsideration of the Source Material, ed. Jørgen Raasted & Christian Troelsgård. Hernen: A.A. Bredins Foundation 1995, VII+172 s.
95 The Rôle of Parakletiké in the Palaeobyzantine Notations, i: Palaeobyzantine Notations, A Reconsideration of the Source Material, ed. J. Raasted og C. Troelsgård, Hernen 1995, 81-117.
96 Stational Liturgy and Processional Antiphons in the Ambrosian Rite, i: Liturgy and the Arts in the Middle Ages, ed. Louise Lilje og Nils Holger Petersen, Kbh. 1996, 85-94.
97 Byzantine Chant, Tradition and Reform. Acts of a Meeting held at the Danish Institute at Athens, 1993. (= Monographs of the Danish Institute at Athens, vol. II), Athens 1997, 204 s.
99 Paleobyzantine Notations II. Acta of the Congress held at Hernen Castle (The Netherlands) in October 1996 ed. Christian Troelsgård & Gerda Wolfram. Hernen 1999, 180 s.
99 Musical notation and oral transmission of Byzantine chant, i: CM 50 (1999), 249-257.

Van Lindt, Paul

- 92 The Names of Manichean Mythological Figures. A Comparative Study on Terminology in the Coptic Sources. (= Studies in Oriental Religions 26), Wiesbaden: Harassowitz 1992, XXVII+247 s. [Disp. ved Aarhus Univ.].

Villadsen, Holger, f. 45, teolog, provst

- 74 Bibelanvendelsen i de på græsk overleverede homilier af Severian af Gabala. Guldmedaljeafhandling ved Aarhus Universitet 1974, 303 s., ikke trykt.
- 75 N. Krogh Rasmussen og H. Villadsen: Nordiske oversættelser af patristisk litteratur, i: *Lumen* 18 (nr. 53, Kbh. 1975), 73-97.
- 86 Philon og den oldkirkelige skriftfortolkning, i: *Judendom och kristendom under de första århundradena*, red. af Sten Hidal m.fl., vol. 2, Stavanger-Oslo-Bergen-Tromsø 1986, 93-112.
- 87 Skrifternes segl. En oversigt over de bibelske læsninger i østkirkens gudstjeneste i 4.-8. århundrede, i: *Patristica Nordica* 2, (= *Religio* 25, Skrifter utgivna av Teologiska Institutionen i Lund), Lund 1987, 107-138.
- 89 Brugen af Det gamle Testamente i det ældste lektionar fra Jerusalem, i: *Overleveringen fra Herren*, udg. af Udvalget for Konvent for Kirke og Theologi, Sabro 1989, 35-57.
- 90 Nordisk Patristik 1981-1988. En bibliografisk oversigt, i: *Meddelanden från Collegium Patristicum Lundense* 5 (Lund 1990), 26-48.
- 91 Det tidlige perikopesystem i Konstantinopel ifølge Severian af Gabala, i: *Florilegium patristicum*. En festskrift till Per Beskow, ed. Gösta Hallonsten [m.fl.], Delsbo: Åsak 1991, 233-257.
- 94 [Medarbejder på] *Bibliographia Patristica*. Internationale patristische Bibliographie. In Verbindung mit vielen Fachgenossen herausgegeben von Knut Schäferdiek, XXX – XXXII: Die Erscheinungen der Jahre 1985–1987. Berlin – New York: Walter de Gruyter 1994, LVI+803 s.
- 95 Nordisk Patristik 1989-1992. En bibliografisk oversigt, i: *Meddelanden från Collegium Patristicum Lundense* 10 (Lund 1995), 12-32.
- 97 [Medarbejder på] *Bibliographia Patristica*. Internationale patristische Bibliographie. In Verbindung mit vielen Fachgenossen herausgegeben von Knut Schäferdiek, XXXIII – XXXV: Die Erscheinungen der Jahre 1988–1990. Berlin – New York: Walter de Gruyter 1997, LVII+705 s.
- 99 Nordiske oversættelser af patristisk litteratur 1577-1998, i: *Meddelanden från Collegium Patristicum Lundense* 14 (Lund 1999), 12-45.

Wernberg-Møller, Preben, f. 23, teolog og filolog, dr.phil. 56 Oxford, seniorlecturer ved Manchester Univ.

- 61 Some Observations on the Relationship of the Peshitta Version of the Book of Genesis to the Palestinian Targum Fragments Published by Professor Kahle, and to Targum Onkelos, i: *STh* 15 (1961), 128-180.

Westh, Michael Ravnholt, f. 58, teolog, missionær

- 98 Evangeliet og verdens ældste nation, i: *Ichthys*, Menighedsfakultetet, Århus 1998, nr. 4.

Wiberg, Bertil, 1927-2004, teolog, dr.theol. h.c. 93, biskop over Roskilde Stift

- 85 Indledning [til de apostolske fædre], i: De apostolske Fædre i dansk oversættelse, red. af Niels Jørgen Cappelørn m.fl., Kbh.: Det danske Bibelselskab 1985, 7-18.

Wiberg Pedersen, Else Marie, f. 56, teolog, lic.theol. 92, lektor ved Aarhus Univ.

- 86 Marias jomfruelighed, i: Maria - hver tid sit billede, red. af Anna Marie Aagaard og Else Marie Wiberg Pedersen. Århus 1986, 20-34.

Widmann, Peter, f. 40, teolog, dr.theol. Marburg 68, prof. ved Aarhus Univ.

- 92 Gammel og ny kristologi, i: Fragmenter af et spejl. Bidrag til dogmatikken, red. af Niels Henrik Gregersen, Frederiksberg: Anis 1992, 131-200.

Willert, Niels, f. 51, teolog, lic.theol. 86, dr.theol. 97, seminarielektor

- 85 »Religion« og »politik« omkring Kalkedonsynoden, i: DTT 48 (1985), 81-107.
 89 Niels Willert: Pilatusbilledet i den antike jødedom og kristendom. (= Bibel og historie 11), Århus: Aarhus Universitetsforlag 1989, 409 s.
 90 Tertullians forsvarsskrift for de kristne. Oversættelse med indledning og noter af Niels Willert. (= Bibel og historie 15), Århus: Aarhus Universitetsforlag 1990, 134 s.
 92 Leo den Store: Prædiken på St. Laurentius' dag. Oversat af Niels Willert, i: Alle vort livs mysterier, red. af Anna Marie Aagaard, Frederiksberg: Anis 1992, 171-173.
 97 Niels Willert: Peter in the Gospel of Mark and in Early Christianity in Rome, i: Analecta Romana Instituti Danici 25 (Rom 1997), 115-127.

Aagaard, Anna Marie, f. 35, teolog, dr.theol. 73, lektor ved Aarhus Univ.

- 67 Christus wurde Mensch, um alles menschliche zu überwinden. Athanasius, Contra Arianos III, 33, 393 C. Versuch einer Interpretation, i: STh 21 (1967), 164-181.
 73 Helligånden sendt til verden. (= Teologiske Studier 2), Aarhus: Aros 1973, 301 s. [Disp. ved Aarhus Univ., heri delvis patristisk kap. 6-7, s. 173-239].
 82 Eukaristi og symbol, i: DTT 45 (1982), 51-69.
 82 Symbol og virkelighed, i: DTT 45 (1982), 194-217.
 85 Træk af Hesychasmens historie. Et bidrag til belysning af østkirkens kloster-spiritualitet, i: Det europæiske klostervæsen, ed. Hans Jørgen Frederiksen, (= Acta Jutlandica 59, Teologisk serie 13), Århus 1985, 35-47.
 86 Maria – hver tid sit billede. En antologi redigeret af Anna Marie Aagaard og Else Marie Pedersen. Århus 1986, 88 s.
 89 Teologiske tekster. Udvalg af klassiske dogmatiske tekster, redigeret og kommenteret af Institut for Dogmatik ved Aarhus Univ., [red. af Anna Marie Aagaard m.fl.] Århus: Aarhus Universitetsforlag 1989, 494 s. [De oldkirkelige trosbekendelser, samt tekster af Irenæus, Athanasius, Basilius den Store, Cyprian og Augustin. 2. udgave 1994].
 92 Alle vort livs mysterier. Oldkirkelige prædikener i oversættelse. Red. af Anna Marie Aagaard. Frederiksberg: Anis 1992, 197 s.
 92 Origenes: Syvende prædiken over Josvabogen. [Oversat af] Anne Marie Aagaard, i: Alle vort livs mysterier, Frederiksberg: Anis 1992, 136-143.

- 94 Gregor af Nyssa: En oversættelse af »Over Fadervor« og »Mod skæbnetroen« med indledning af Anna Marie Aagaard. [Oversat af Bent Noack og Jørgen L. Christiansen]. Frederiksberg: Anis 1994, 112 s.